

Σ' αυτό το τεύχος

Εάν δεν μετανοήσετε, πάντες ομοίως θέλετε απολεσθεί	35
Το τσουνάμι, η κυριαρχία του Θεού και η ελπίδα μας για το νέο χρόνο	39
Ο Υπηρέτης και Απόστολος του Θεού στα έθνη	41
Μια συζήτηση για τη θρησκεία	44
Ο Καλβίνος και το κήρυγμα	48
Γυναικείες Αντιθέσεις	50
Εποχή Ανομίας	52
Το έργο του Ευαγγελίου μεταξύ των Ελλήνων στη Μικρά Ασία	54
Πώς θα 'ρθει η Αναζωπύρωση	56
Η νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου	57
Άφησέ το έξω	60

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΣΩΣΑΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Αυτός ήταν ο τίτλος ενός άρθρου στο περιοδικό μας, της πρώτης ελληνίδας γυναίκας γιατρού Μαρίας Καλοποθάκη, πριν 80 ή και παραπάνω χρόνια. Εκείνη μιλούσε για το αγαπημένο της θέμα, τους κανόνες της υγιεινής και τις συνθήκες τις κατάλληλες για να μεγαλώσουν τα παιδιά, σε μία εποχή που η φυματίωση και άλλες αρρώστιες θέρριζαν.

Οι αρρώστιες στις πολιτισμένες κοινωνίες έχουν αλλάξει, αλλά οι αρρώστιες οφείλονται συχνά σε βακτηρία ή ιούς, παράγοντες εξωγενείς, τους οποίους μπορούν εν πάση περιπτώσει να καταπολεμήσουν οι γιατροί.

Εκείνο που κανείς δεν έχει καταφέρει να καταπολεμήσει είναι τον διεστραμμένο άνθρωπο. Πρόσφατο είναι το τεράστιο έγκλημα της Ανζέ στη Γαλλία, όπου 66 άτομα, άνδρες και γυναίκες, υπέβαλλαν τα παιδιά τους τα ίδια και τα παιδιά των φίλων τους (με την συναίνεση των γονιών) από 6 μηνών μέχρι 12 ετών, σε φοβερά σεξουαλικά μαρτύρια. Και έκαναν αυτά τα εγκλήματα σε βάρος των παιδιών τους για λίγα χρήματα ή ένα κουτί τσιγάρα.

Δεν είναι γαλλικό το φαινόμενο, ούτε προϊόν του σύγχρονου πολιτισμού. Στην περιοχή που επλήρη από το φονικό τσουνάμι, στην Ταϊλάνδη αλλά και σε άλλες χώρες της περιοχής, διοργανώνονται εκδρομές για ευρωπαίους και αμερικανούς τουρίστες, με στόχο την ικανοποίηση των παθών τους και ειδικά της παιδοφιλίας τους. Κάποιοι από τους τουρίστες που πνήγηκαν, ανήκαν σε αυτήν την κατηγορία. Είναι τόσο διαδεδομένη αυτή η πρακτική στην άνω ανατολή, που πλέον μεγάλοι διεθνείς

οργανισμοί ασχολούνται με το θέμα και αναζητούν λύσεις.

Αξία στα παιδιά, στα αδύνατα αυτά μέλη της κοινωνίας, έδωσε ο Χριστός και η χριστιανική θρησκεία. Γνωστή ήταν μέχρι τότε η πρακτική της εκθέσεως των παιδιών, δηλαδή της εγκαταλείψεώς τους σε ερημικό μέρος για να πεθάνουν, αν ήταν ανεπιθύμητα, ή και της εγκαταλείψεώς τους σε μεγαλύτερη ηλικία. Αγέλες ολόκληρες ήταν τα παιδιά που τριγυρούσαν άστεγα στον αρχαίο κόσμο, έκθετα ή ορφανά. Ο Χριστός στη διάρκεια της παρουσίας Του στη γη, πήρε τα παιδιά στην αγκαλιά Του και τα ευλόγησε και σηματοδότησε πλέον μία νέα εποχή σχετικά με την συμπεριφορά των ανθρώπων προς αυτά. Και πραγματικά οι χριστιανοί εκείνης της εποχής ήταν εκείνοι, που δημιούργησαν οικογένειες και σπίτια, που ενδιαφέρθηκαν για τα παιδιά όχι μόνο τα δικά τους αλλά και για όλα τα παιδιά τα έκθετα, τα ορφανά.

Ας ριζούμε όλο το βάρος μας σαν άτομα και σαν εκκλησίες στα παιδιά μας, το μέλλον μας. Καταρχήν όμως και κυρίως σαν οικογένειες. Αν περιμένουμε την δουλειά της χριστιανικής διαπαιδαγωγήσεως των παιδιών μας να την κάνει η εκκλησία, είμαστε βεβαίως γελασμένοι, γιατί το παιδί μένει στην εκκλησία μία ή δύο ή τρεις ώρες την εβδομάδα. Όσο καλοί και να είναι οι υπεύθυνοι, δεν μπορούν να πείσουν κανέναν σε τόσο λίγο χρονικό διάστημα. Πολλές φορές έχουμε μεγαλεπήβολα σχέδια ευαγγελιστικά και ιεραποστολικά και άλλα, χωρίς να συνειδητοποιούμε ότι μέσα στο σπίτι μας έχουμε ένα σοβαρό αγρό, τα παιδιά μας, στα οποία πρέπει να μάθουμε, αλλά κυρίως να **δειξουμε** ποιος είναι ο αληθινός χριστιανισμός και ο αληθινός χριστιανός. Εκεί τα παιδιά μας θα καταλάβουν από μόνα τους με την συμπεριφορά μας, με την αντιποικιλία λόγων και έργων, αν είναι το ξεχειλιμένο μιας ειλικρινούς χριστιανικής πίστεως και συμπεριφοράς, ή αν αυτά που λέμε είναι υποκρισία. Και θα έλθουν σε επίγνωση της αλήθειας του Χριστού.

Τέλος σαν εκκλησιαστικοί οργανισμοί, πρέπει να δίνουμε βάρος στο έργο των Κυριακών σχολείων και των κατασκηνώσεων, να ελέγχουμε και να εξετάζουμε τα μέσα με τα οποία διδάσκουμε το Λόγο του Θεού στα παιδιά μας, αν ανταποκρίνονται σε υψηλά στάνταρντς ποιότητας. Οι προχειροδουλειές όταν έχουμε να κάνουμε με παιδιά είναι απαράδεκτες.

Ο προφήτης Ζαχαρίας, δίνει για την ουράνια πόλη μια εικόνα γλυκιά σαν τ' όνομά του: «Αι πλατεία της πόλεως θέλουσιν εΐσθαι πλήρεις παιδιών και κορασιών παιζόντων» (ή 8). Δηλαδή, στις πλατείες της καταραμένης πόλεως, στην κόλαση, όπου θα συμβαίνουν τα ακριβώς αντίθετα, δεν θα υπάρχουν παιδιά στις πλατείες, γιατί δεν θα υπάρχει η αγνότητα και η ομορφιά των παιδιών, γιατί αν υπάρχουν, θα κινδυνεύουν από τους ομοίους των 66 της Ανζέ που θα την κατακλύζουν.

Κύριε μας, φύλαξε και σώσε τα παιδιά μας, να τα δούμε μαζί μας στην ουράνια πόλη Σου.

ΑΣΤΗΡ

της

ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Εκδίδεται από το 1858

"Πάντα δοκιμάζετε
το καλόν κατέχετε"

Α' Θεσσ. 5: 21

www.gec.gr/astir

Λεωφ. Αμαλίας 50, 105 58 Αθήνα
Τηλ.: 210 3231079 – Fax: 210 3316 577
email: astir@gec.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ:
Ιωάννης Τσεβάς

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Μιχ. Δ. Καλοποθάκης (1858-1911)

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΕΚΔΟΤΕΣ:
Δημ. Μ. Καλοποθάκης (1911-1946)
Μιχ. Β. Κυριακάκης (1946-1989)
Γ. Τασίογλου (1989-1990)
Φ. Β. Κομνηνούλας (1991-2002)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:

Τιμ. Αναστασιάδης, Ιωάν. Εμμανουήλ,
Παν. Κανταρτζής, Αντ. Κουλούρης,
Μελ. Μελετιάδης, Ευαγ. Μπίσης,
Παρ. Παπαγεωργίου, Ιω. Σαχινίδου,
Ιωάν. Τσεβάς

ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ:

Σειράς «Λόγος»: Γ. Αδάμ
Σειράς «Παλαιά Διαθήκη»: Παν. Κανταρτζής
Σειράς «Καινή Διαθήκη»: Στ. Δεληγιάννης
Ειδικών αφιερωμάτων: Μελ. Μελετιάδης
Ποίηση, Προσευχές: Λιλ. Βαλαή

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ: Γιάννης Εμμανουήλ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ: Γιώργος Σώκος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ-ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: Μαίρη Αλάγιαλη
Λεωφ. Αμαλίας 50 - 105 58 Αθήνα
ΑΡΙΘΜ. ΛΟΓ. ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA:
149-00-2786-004611 (Ι. Εμμανουήλ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟ:

Θεσ/νίκης: Δημήτρης Σοφός
Κατερίνης: Πάρις Παπαγεωργίου
Κέρκυρας: Βέτα Παντελιού
Χαλκίδας: Ζαχαρίας Αναστασιάδης
Βοστώνης: Τάκης Τσανικλίδης

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Εσωτερικό & Κύπρος € 10
Ευρώπη: € 26 - ΗΠΑ USD 30
Καναδάς, Αυστραλία κ.λπ. Δολ. 40

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: € 1,00

ISSN 1106-4250

Κωδικός ΕΛΤΑ 1058

Το ενυπόγραφο άρθρο απηχούν τις απόψεις των συγγραφέων. Η σύνταξη του περιοδικού διασφραγίζει το δικαίωμα να κάνει αντιστοιχίες ή αλλαγές στα προς δημοσίευση κείμενα. Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

"ΕΑΝ ΔΕΝ ΜΕΤΑΝΟΗΣΕ- ΤΕ, ΠΑΝΤΕΣ ΟΜΟΙΩΣ ΘΕΛΕΤΕ ΑΠΟΛΕΣΘΕΙ"

του αιδ. Γ. Αδάμ

Λουκάς 13:1-5

Ομολογουμένως το 2004 μας αποχαιρέτησε με πολύ λυπηρό τρόπο. Σοκαρισμένος ο κόσμος παρακολούθησε την τραγωδία που άφησε πίσω του ο σεισμός των 9 Ρίχτερ στη νοτιοανατολική Ασία. Ο απολογισμός των νεκρών ήταν 268.000 πρόσωπα, ως την ώρα που γράφονταν οι γραμμές αυτές.

Το πρωί της Τετάρτης 1 Σεπτεμβρίου 2004, ένοπλοι άνδρες και γυναίκες, ζωσμένοι με εκρηκτικά, εισέβαλλαν στο σχολείο Αριθμός Ένα του Μπεσλάν και άρχισαν να πυροβολούν την ώρα που τελείωνε η τελετή έναρξης της νέας σχολικής χρονιάς. Σκοτώθηκαν περίπου 15 άνθρωποι. Οι τρομοκράτες ζητούσαν απελευθέρωση δικών τους μαχητών. Απειλήσαν να σκοτώσουν 50 παιδιά για κάθε δικό τους νεκρό. Και εκεί οι τραυματίες ανήλθαν σε πολλές εκατοντάδες.

Πώς μπορεί ο χριστιανός να σταθεί μπροστά σε εκρήξεις μίσους σαν κι αυτή; Πώς μπορεί να μιλήσει για το Θεό και τη χάρη Του; Πώς μπορεί να μείνει σταθερός στην πίστη Του σε ένα Θεό αγάπης και δικαιοσύνης; Πώς να απαντήσεις στην ερώτηση, «γιατί ο Θεός το επέτρεψε;»

Αυτά μας αφορούν όλους. Θα μπορούσαν να ήταν πολύ πολύ κοντά μας αυτές οι καταστροφές. Ο πόνος όμως, είναι παντού. Ο Κύριος μας, συχνά ήρθε αντιμέτωπος με τον ανθρώπινο πόνο. Και τον έζησε σε όλο του το μεγαλείο. Αν θέλετε κοιτάζτε όλα τα περιστατικά που γίνονται τέτοιου τύπου ερωτήσεις στο Χριστό. Πουθενά δεν δίνει απάντηση όπως θα τη θέλαμε εμείς. Πουθενά δεν δίνει απάντηση που να ικανοποιήσει το δικό μας αίσθημα δικαίου. Ψάξτε. **Οι απαντήσεις Του προκαλούν περισσότερο από τις ερωτήσεις.**

Στο κατά Λουκά ευαγγέλιο 13:1-5 αναφέρει μια τέτοια περίπτωση, «Εκείνο τον καιρό πήγαν στον Ιησού μερικοί και του αφηγήθηκαν για τους Γαλιλαίους, τους οποίους σκότωσε ο Πιλάτος την ώρα που πρόσφεραν θυσία κι έτσι το αίμα τους ανακατεύτηκε με το αίμα των ζώων που θυσιάζονταν. Ο Ιησούς τους είπε: Νομίζετε ότι αυτοί οι Γαλιλαίοι, επειδή τα 'παθαν αυτά, ήταν πιο αμαρτωλοί από όλους τους άλλους

Γαλιλαίους; Σας βεβαιώνω πως όχι. Αν όμως δεν μετανοήσετε, θα χαθείτε όλοι σας με τον ίδιο τρόπο. Ή μήπως νομίζετε ότι εκείνοι οι δεκαοχτώ, που έπεσε πάνω τους ο πύργος του Σιλωάμ και τους σκότωσε ήταν χειρότεροι από όλους τους ανθρώπους που κατοικούν στην Ιερουσαλήμ; Σας βεβαιώνω, όχι. Αν όμως δεν μετανοήσετε, όλοι θα χαθείτε κατά τον ίδιο τρόπο» (NMB).

Αν ζούσε σήμερα ο Χριστός οι άνθρωποι θα ρωτούσαν: «Άκουσες για τις τόσες χιλιάδες των ανθρώπων που τους παρέσυρε το τσουνάμι;» Ποια ήταν όμως τα περιστατικά; Για το πρώτο, στο εδάφιο 1, δεν ξέρουμε ούτε που έγινε, ούτε πόσοι χάθηκαν. Το σημαντικό όμως είναι πως ήταν κοντά στο ναό, καθώς θα πλησίαζαν οι άνθρωποι με τις θυσίες τους στα χέρια. Το πιθανότερο ήταν να έγινε κοντά στο Πάσχα, τη μόνη περίπτωση μέσα στο χρόνο, που οι άνθρωποι θανάτωναν οι ίδιοι τα ζώα που θα θυσιάζαν.

Ο Πιλάτος, τους σκότωσε εκεί, και αφού τους σκότωσε πήρε το αίμα τους και το ανακάτεψε με το αίμα των ζώων που ήταν να θυσιάσουν, τα πρόβατα, και τα περισσότερα. Τραγικό δεν είναι; Για να γίνει κάτι τόσο σκληρό και απάνθρωπο, οι υπόλοιποι σκέφτηκαν πως δεν μπορεί, αυτοί θα ήταν πιο αμαρτωλοί από τους άλλους για να τους τιμωρήσει ο Θεός έτσι.

Ο Χριστός το σχολίασε, μόνο που το σχολίο του δεν είναι πολιτικό, αλλά παίρνει την ευκαιρία να κάνει ένα σχολίο πνευματικό. Απαντάει λοιπόν, ο Κύριός μας με μια ερώτηση. Και από την ερώτησή σου καταλαβαίνουμε το πνεύμα με το οποίο οι άνθρωποι σκέπτονταν: «Πιστεύετε πως τα έπαθαν αυτά γιατί ήταν χειρότεροι από τους υπόλοιπους Γαλιλαίους; Επειδή ήταν περισσότερο αμαρτωλοί;»

Και εμείς πολλές φορές σκεφτόμαστε με τον ίδιο τρόπο. Όταν κάτι γίνει, βιαζόμαστε να πούμε, «Θεέ μου, τι αμαρτίες έχω; Γιατί με τυραννάς;» Πιστεύουμε πως τα προβλήματα που μας βρίσκουν είναι η τιμωρία του Θεού επειδή κάναμε κάποιες πολύ σοβαρές αμαρτίες; Δεν είναι όμως τα πράγματα έτσι. Μπορεί, μερικές φορές, τα προβλήματά μας να τα προξένησε η αμαρτία, αλλά αυτό δεν είναι πάντα η σωστή απάντηση

Και ο Χριστός αυτό λέει στο εδάφιο 3. «Σας λέω όχι. Δεν πέθαναν με τέτοιο τραγικό τρόπο γιατί ήταν περισσότερο αμαρτωλοί.» Και συνεχίζει: «Και εσείς αν δεν μετανοήσετε, όλοι σας με παρόμοιο τρόπο θα χαθείτε.»

Μέσα σε αυτή τη φράση, που ο Χριστός επαναλαμβάνει βρίσκουμε το βασικό σημείο που θέλει ο Χριστός να τονίσει.

Όμως ο Χριστός τους αναφέρει ένα ακόμη πιο δύσκολο περιστατικό. Τους μιλάει για ένα πύργο στη Σιλωάμ, που έπεσε και σκοτώσε 18 ανθρώπους. Και είναι πιο δύσκολο γιατί ενώ το πρώτο περιστατικό είναι ξεκάθαρο πως το προκάλεσαν άνθρωποι, το δεύτερο έγινε από μόνο του. Είναι ακόμη πιο εύκολο να σκεφτεί κανείς πως ο Θεός το επέτρεψε για να τους τιμωρήσει.

Συνεχίζοντας όμως, τους δίνει την ίδια απάντηση. «Νομίζετε πως αυτοί ήταν οι χειρότεροι αμαρτωλοί στην Ιερουσαλήμ. Όχι, αλλά αν δεν μετανοήσετε, όλοι σας παρόμοια θα χαθείτε.»

Η απάντηση του Χριστού έχει τουλάχιστον τρία στοιχεία μέσα της που αν τα προσέξουμε θα εντυπωθεί και μέσα στην δική μας καρδιά πως οι άνθρωποι χάνονται μέσα στην αμαρτία αν δεν μετανοήσουν.

Πρώτον, ο Χριστός λέει «όχι.» Δηλαδή, όχι δεν ήταν οι χειρότεροι αμαρτωλοί. Ήταν αμαρτωλοί τους λέει, όσο όλοι σας είστε αμαρτωλοί. Όσο όλοι μας είμαστε αμαρτωλοί. Αυτό διδάσκει ο Χριστός. Όλοι μας είμαστε αμαρτωλοί και όλοι θα χαθούμε χωρίς μετάνοια με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Δεν υπάρχουν αθώοι άνθρωποι. Σκληρό δεν είναι; Με ελαφριά καρδιά ακούμε στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο να λένε για αθώους ανθρώπους. Και αυτό είναι σωστό, αλλά σύμφωνα με τον ανθρωπινό νόμο. Όλοι αυτοί που πέθαναν δεν ήταν εγκληματίες. Ήταν άνθρωποι σαν κι εμάς. Με τις οικογένειές τους, τις δουλειές τους, τα όνειρά και τις επιδιώξεις τους. Σύμφωνα με τον νόμο του Θεού όμως, δεν υπάρχουν «αθώοι.» Διαβάζουμε στην Ρωμαίους 3:23, «Γιατί όλοι έχουν αμαρτήσει και βρίζονται μακριά από τη δόξα του Θεού.» Και στο 12 εδάφιο γράφει, «Όλοι απομακρύνθηκαν από τον Θεό, όλοι εξαχρειώθηκαν. Κανένας μα κανένας δεν κάνει το καλό.»

Αυτό που θα έπρεπε να μας προκαλεί έκπληξη δεν είναι το γεγονός ότι κάποιοι χάθηκαν σε μια καταστροφή, αλλά το γεγονός ότι ο Θεός μας λυπήθηκε και μας έδωσε μια ακόμη μέρα για μετάνοια. Στον κόσμο που δημιουργήσαμε, μακριά από το Θεό, δεν είναι αξιοπρόσεκτο το ότι αμαρτωλοί χάνονται, αλλά το ότι ο Θεός είναι μακρόθυμος και εσύ και εγώ είμαστε ζωντανόι και έχουμε την ευκαιρία για μετάνοια. **Πρώτον, λοιπόν, όσοι υποφέρουν δεν είναι περισσότερο αμαρτωλοί.**

Δεύτερον ο Χριστός τους λέει και τις δύο φορές, «με παρόμοιο τρόπο.» Στο αρχαίο κείμενο λέει, «ομοίως». Τι σημαίνει αυτό το «ομοίως»; Δεν μπορεί σημαίνει «με τον ίδιο τρόπο.» Δεν πεθαίνουμε όλοι με τον ίδιο τρόπο. Αυτοί σκοτώθηκαν από τον Πιλάτο, στους άλλους έπεσε επάνω τους ο πύργος.

Δεν μπορεί επίσης να εννοεί τον φυσικό θάνατο. Γιατί

όλοι πεθαίνουμε. Και αυτοί που μετανοούν και αυτοί που συνεχίζουν στην απιστία. Όλοι θα περάσουμε από τον φυσικό θάνατο μέχρι την δεύτερη έλευση του Χριστού.

Τι εννοεί ο Χριστός; Πιστεύω πως σημαίνει δύο πράγματα Πρώτον, Βλέπετε τι τρομερό συνέβηκε στους ανθρώπους αυτούς; Βλέπετε με τι τραγικό τρόπο τελείωσε η ζωή τους; Έτσι τραγικό θα είναι και το τέλος τους μπροστά στο Θεό.

Το δεύτερο που σημαίνει είναι το εξής. Δεν πίστευαν ότι θα τους συνέβαινε ποτέ. Ήξεραν πως μια μέρα θα πεθάνουν, αλλά δεν ήξεραν τι σημαίνει αυτό. Τι επακόλουθα θα έχει στη ζωή τους. Τις συνέπειες. Και ο τρόμος του τέλους, ήταν μια δυσάρεστη έκπληξη. Πρόσχε λοιπόν, αν δεν μετανοήσεις, και εσύ παρόμοια, την ώρα που δεν το περιμένεις, με τρόπο που δεν το περιμένεις, θα «απολεσθείς.» Όχι θα πεθάνεις απλά. Αλλά θα «χαθείς.» Η λέξη δεν είναι θα «πεθάνεις.» Αλλά θα «χαθείς.» Δεν είναι ο θάνατος το πρόβλημα. Είναι η απώλεια.

Στον κόσμο που δημιουργήσαμε, μακριά από το Θεό, δεν είναι αξιοπρόσεκτο το ότι αμαρτωλοί χάνονται, αλλά το ότι ο Θεός είναι μακρόθυμος και εσύ και εγώ είμαστε ζωντανόι και έχουμε την ευκαιρία για μετάνοια

Στις μέρες του Νώε, διαβάζουμε στον Λουκά 17:27, «Τότε έτρωγαν κι έπιναν, άντρες και γυναίκες παντρεύονταν και πάντρευαν, ως την ημέρα που ο Νώε μπήκε στην κιβωτό. Ύστερα ήρθε ο κατακλυσμός και τους αφάνισε όλους.»

Το ίδιο και στις μέρες του Λώτ, στα εδάφια 28 και 29, «Το ίδιο έγινε και τον καιρό του Λώτ. Έτρωγαν κι έπιναν, αγόραζαν και πουλούσαν, φύτευαν κι έχτιζαν. Την ημέ-

ρα όμως που βγήκε ο Λώτ από τα Σόδομα, έβρεξε φωτιά και θειάφι απ' τον ουρανό και τους αφάνισε όλους.» Προσεξάτε τις λέξεις, «τους αφάνισε.» Στο αρχαίο κείμενο είναι η λέξη «απώλεια». Σε αυτούς τους ανθρώπους, ήρθε μια καταστροφή και τους πήρε, όταν δεν το περίμεναν. Αν δεν μετανοήσεις, δεν θα είσαι ποτέ έτοιμος να συναντήσεις το Θεό. Θα φύγεις από τον κόσμο αυτό, την ώρα που δεν το περιμένεις και θα χαθείς. Αυτό σημαίνει το «ομοίως». Την ώρα που δεν το περιμένεις, με τρόπο που ίσως δεν περιμένεις. **Δεύτερον, λοιπόν, προσοχή στην αυτοεξαίρεση.**

Το **τρίτο** που τους είπε ο Χριστός και που λέει και σε εμάς σήμερα είναι ότι «πάντες ομοίως θέλετε απολεσθεί.» Τι σημαίνει να «απολεσθείς;» Μερικές φορές σημαίνει τον φυσικό θάνατο. Εδώ όμως δεν μπορεί να σημαίνει αυτό. Γιατί όπως είπαμε και αυτοί που μετανοούν περνάνε από φυσικό θάνατο. Να απολεσθώ σημαίνει κάτι παραπάνω από τον φυσικό θάνατο. Η απώλεια είναι η αιώνια καταδίκη μακριά από την παρουσία του Θεού, που επιφυλάσσεται για όσους δεν μετανοήσουν. Είναι η αιώνια τιμωρία σε αυτούς που απέρριψαν τον Χριστό και τη θυσία Του.

Ο Ιησούς συνδέει την απώλεια με την μετάνοια. Μπορείς να αποφύγεις την απώλεια αν μετανοήσεις. Λέει στον Ιωάννη στο 3:16, «Τόσο πολύ αγάπησε ο Θεός τον κόσμο, ώστε παρέδωσε στον θάνατο το μονογενή του υιό, για να μη

χαθεί όποιος πιστεύει σ' Αυτόν αλλά να έχει ζωή αιώνια.» Η απώλεια είναι το αντίθετο της αιώνιας ζωής. Και στο κεφάλαιο 10 του Ιωάννη στο 28, «εγώ τους δίνω αιώνια ζωή και δε θα χαθούν ποτέ, γιατί κανείς δεν θα μπορέσει να τ' αρπάξει από την εξουσία μου.» Η απώλεια είναι αυτό που θα συμβεί όταν πεθάνεις και θα σταθείς μπροστά στο βήμα του Χριστού για να δώσεις λόγο για τη ζωή σου. Η κρίση του Θεού θα σε βρει ένοχο και θα είσαι αιώνια μακριά από την παρουσία Του. Γιατί μετά τον φυσικό θάνατο, δεν υπάρχει άλλη ευκαιρία. Διαβάζουμε στην Εβραϊούς 9:27, «Οι άνθρωποι μια φορά πεθαίνουν κι ύστερα κρίνονται από τον Θεό.»

Η απώλεια είναι κάτι που θα σου συμβεί μετά θάνατον. Εκτός κι αν έρθεις και γονατίσεις μπροστά στο σταυρό του Χριστού και με μετάνοια και πίστη του ζητήσεις συγχώρεση και νέα ζωή.

Σε παρακαλώ μην πάρεις τα λόγια αυτά, σαν αυτά «που λένε στις εκκλησίες». Είναι πιο πολύ. Όλοι οι άνθρωποι γύρω μας, θα απολωστούν, θα χαθούν αιώνια αν δεν μετανοήσουν. Η ταμίας στο σουπέρ μάρκετ. Ο δάσκαλος ή η δασκάλα των παιδιών μας στο σχολείο. Οι γιοί μας και οι κόρες μας θα χαθούν αν δεν μετανοήσουν, οι γείτονες, οι γονείς μας. Οι φίλοι μας στη δουλειά. Έλα στον Χριστό. Αυτό που έγινε στο Μπεολάν, και στην νοτιο-ανατολική Ασία ήταν φορικό. Όμως ο Χριστός σε καλεί και σου λέει, και εσύ θα φύγεις από τον κόσμο αυτό πιθανόν σε ώρα που δεν περιμένεις. Εάν δεν μετανοήσεις, θα χαθείς αιώνια Το μέλλον σου στην αιωνιότητα θα είναι χειρότερο. Έλα σε Εκείνον με μετάνοια και πίστη. Τακτοποίησε τη σχέση σου με τον Θεό, όσο είναι καιρός. **Τρίτον, τακτοποίησε τη σχέση σου με το Θεό.**

Αν είσαι ήδη μετανοημένος αμαρτωλός, Αν έχεις ήδη μετανοήσει και έχεις βεβαιότητα για τη σωτηρία σου, γράψε τα λόγια του εδαφίου 3 για να θυμάσαι πως ο Θεός θέλει να είσαι μάρτυρας της χάρις Του. Και πως κάθε ψυχή που φέρνει μπροστά σου μπορεί να μην τη ξαναδείς. Μπορεί εσύ να είσαι η τελευταία ευκαιρία που ο Θεός χαρίζει. **Ζήσε τη ζωή σου, για τον λόγο που ο Θεός σε αφήνει να τη ζεις.** Για την δόξα Του. Για τον ευαγγελισμό και σωτηρία ψυχών. Για να κάνεις μαθητές όπως και ο Χριστός. Μας χαρίζει οικογένειες, μας χαρίζει τις δουλειές μας την υγεία μας, και όλα αυτά είναι δώρα, που τα διαχειριζόμαστε σωστά καθώς ζούμε για την δόξα του. Ποτέ αυτά δεν πρέπει να μας κάνουν να ξεχάσουμε το σκοπό της ζωής μας.

Η τελευταία παραγγελία του Χριστού ήταν «Πορευθέντες μαθητεύσατε...» Όχι απλά μιλήστε τους, αλλά κάντε τους μαθητές. Ζήστε με τους ανθρώπους μαζί για να τους κερδίσετε στον Χριστό. Γιατί χωρίς μετάνοια θα χαθούν με παρόμοιο τρόπο. Την ώρα που δεν το περιμένουν, και με τρόπο που δεν το περιμένουν.

Πραγματικά δεν μπορώ να πιστέψω πως ο χρόνος πέ-

ρασε τόσο γρήγορα και βρεθήκαμε στην νέα χρονιά. Είναι απίστευτο. Η έκφραση πως ο χρόνος πετάει, είναι σωστή.

Και αυτό ακριβώς είναι που με ανησυχεί ως άνθρωπο. Το γεγονός πως βλέπουμε τη ζωή να γλιστράει μέσα από τα χέρια μας. Τα χρόνια να περνούν τόσο γρήγορα. Και σαν άνθρωποι θέλουμε να τα χρησιμοποιήσουμε σωστά. Δεν θέλουμε η ζωή μας να πάει χαμένη. Θέλουμε να αφήσουμε κάτι πίσω μας που να μένει, που να έχει αξία, που να βοηθήσει τους επόμενους. Δυστυχώς δεν μπορούμε να αλλάξουμε το παρελθόν. Μπορούμε να μετανιώσουμε για αυτά που κάναμε, αλλά δεν μπορούμε να γυρίσουμε το χρόνο πίσω.

Όμως, μπορούμε να κάνουμε κάτι για το μέλλον. Μπορούμε να ζήσουμε πιο σωστά. Πιο σωστά ώστε να περάσει το 2005 πιο καλά από το 2004. Ο Θεός, πιστεύω, μας δίνει την ευλογία αυτή, κάθε χρόνος να είναι μια ευκαιρία να ξεκινήσουμε από την αρχή. Το θέμα βέβαια είναι πως; Πιστεύω πως για εκείνον που ψάχνει να βρει οδηγίες για τη ζωή του, η Αγία Γραφή είναι ο πιο κατάλληλος οδηγός.

Διαβάζουμε λοιπόν στις Παροιμίες 17:24, «Το πρόσωπο του φρόνιμου αντικρύζει τη σοφία, ενώ του ανόητου τα μάτια στρέφονται τότε εδώ και τότε εκεί.» Το δεύτερο μέρος του εδαφίου αυτού, περιγράφει πολλές φορές την κατάστασή μας. Τα μάτια μας στρέφονται τότε εδώ και τότε

εκεί. Δηλαδή; Δηλαδή δεν έχουμε κάποιο συγκεκριμένο στόχο, τον οποίο να θέλουμε να πετύχουμε. Ξεχνιόμαστε με τα καθημερινά, τα οποία είναι αναγκαία και ξεχνάμε το βασικό σκοπό της ζωής. *Τον ανόητον τα μάτια στρέφονται τότε εδώ και τότε εκεί.* Έχεις συγκεκριμένους στόχους για την νέα χρονιά; Ή θα περάσει απλά ο χρόνος με την ελπίδα πως ίσως τα πράγματα πάνε καλύτερα; Βάλε στόχους.

Τώρα η ερώτηση γίνεται, «καλά να έχω στόχους αλλά τι θέλω να πετύχω, τι στόχοι να είναι αυτοί;» Ελάτε να διαβάσουμε το πρώτο μέρος του εδαφίου. *Το πρόσωπο του φρόνιμου αντικρύζει τη σοφία.* Τι θα πει να κοιτάζω τη σοφία; Θα πει πως για το 2005, αν θέλω να γίνω φρόνιμος, δηλαδή γνωστικός, συνεπής, θα πρέπει να γίνω πιο σοφός. Να ένας καλός στόχος για το 2005: **Να γίνω πιο σοφός.** Και πώς γίνεται κανείς πιο σοφός; Διαβάζουμε πάλι στις Παροιμίες 1:7, «*Η βάση της σοφίας είναι ο σεβασμός προς τον Κύριο.*» Αν θέλω λοιπόν, να γίνω πιο σοφός, ώστε τα μάτια μου να μην στρέφονται τότε εδώ ποτέ εκεί, ώστε να μην είμαι σαν ένας άνθρωπος που δεν ξέρει τι θέλει από τη ζωή, αλλά να έχω στόχους, τότε για να γίνω πιο σοφός, θα πρέπει να σέβομαι, να φοβάμαι, να υπακούω τον Θεό. Θα πρέπει η αγάπη μου, η γνώση μου για τον Θεό, η υπακοή μου στο Ευαγγέλιο να είναι η πρώτη μου φροντίδα. Έτσι θα γίνω άνθρωπος με στόχους, με όραμα που να έχει μέλλον. Έτσι θα ζήσω το 2005 με προοπτική.

Με αυτή τη βαική κατεύθυνση τώρα θέλω, πάλι από

την Αγία Γραφή να δούμε δύο αρχές που μπορούν να μας βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Την πρώτη αρχή την βρίσκουμε στην προς Γαλάτες επιστολή του αποστόλου Παύλου 6:5. Είμαι σίγουρος πως είναι ένα εδάφιο που όλοι το έχουμε διαβάσει πολλές φορές: «*άλλωστε καθένas για τις δικές του πράξεις θα δώσει λόγο στον Θεό.*»

Γνωστό εδάφιο, αλλά ξέρετε τι σημαίνει αυτό για τη ζωή μας; Το ότι θα δώσω λόγο στον Θεό για τις δικές μου πράξεις, σημαίνει πως πρέπει να αναλάβω τις ευθύνες μου για την δική μου ζωή. Πρέπει να γίνω εγώ υπεύθυνος για τις δικές μου αποφάσεις, για το δικό μου τρόπο ζωής και αντίδρασης στις καταστάσεις. Γιατί τα λέω αυτά; Γιατί σε όλους μας είναι δύσκολο να το κάνουμε. Μας είναι πάντα εύκολο να ρίχνουμε το βάρος στους άλλους για ό,τι μας συμβαίνει. Οι άλλοι φταίνε, όχι εμείς. Οι άλλοι έχουν την ευθύνη που φτάσαμε εδώ που φτάσαμε. Ψάχνουμε να ρίξουμε το βάρος στους άλλους, στις καταστάσεις, αλλά όχι σε εμάς, ή ακόμη και στο Θεό με τη δικαιολογία «ο Κύριος μου είπε».

Θα πρέπει, αν θέλουμε να είμαστε άνθρωποι σοφοί, να καταλάβουμε πως θα δώσουμε λόγο για τις πράξεις μας ο καθένας μόνος Του στον Θεό. Υπάρχουν περιστάσεις τις οποίες πράγματι δεν μπορούμε να ελέγξουμε. Δεν ξέρουμε για παράδειγμα τι θα έρθει αύριο στη ζωή μας. Δεν ξέρουμε τι καιρό θα κάνει. Δεν ξέρουμε αν θα ζήσουμε. Δεν ξέρουμε αν θα έχουμε υγεία. Μπορεί να χάσουμε τη δουλειά μας.

Μπορούμε όμως να ελέγξουμε τις αντιδράσεις μας. Και σίγουρα ο Θεός δεν πρόκειται ποτέ να μας ζητήσει λόγο για πράγματα που μας συνέβησαν και για τα οποία δεν είχαμε ευθύνη. Οι αντιδράσεις μας όμως, είναι δική μας ευθύνη. Οι επιλογές μας είναι δική μας ευθύνη. Μπορούμε να κατηγορούμε τους άλλους για ό,τι μας συμβαίνει, μπορούμε να ψάχνουμε δικαιολογίες, ή μπορούμε να κάνουμε τις σωστές επιλογές. Επιλογές σοφές, με βάση το φόβο του Κυρίου. Γιατί όπως διαβάσαμε, η αρχή της σοφίας είναι ο φόβος, ο σεβασμός για τον Θεό. Να μάθουμε λοιπόν, να δεχόμαστε τις ευθύνες μας για τη ζωή μας, για τις αποφάσεις μας, για τις επιλογές μας, για τις πράξεις μας. Ενώ δεν έχουμε έλεγχο πάνω στην συμπεριφορά των άλλων, έχουμε για τη δική μας.

Η δεύτερη αρχή που σαν χριστιανοί μπορούμε να ακολουθήσουμε για να ζήσουμε σοφά, είναι να πιστεύω πως μπορώ σαν άνθρωπος να αλλάξω ακόμη τα στραβά του χαρακτήρα μου. Μην λες «δεν μπορώ», «δεν μπορώ να αλλάξω τις συνήθειες μου, είναι αργά τώρα». Αν βρίσκεις στη ζωή σου κάτι λάθος, αν βλέπεις πως ένας συγκεκριμένος τρόπος συμπεριφοράς που ακολουθείς, πληγώνει τους γύρω σου, και κάνει κακό και σ' εσένα, μπορείς να αλλάξεις.

Πρόσεξε τι λέει το ευαγγέλιο. Δεν λέει, όπως οι σύγχρονοι ψυχολόγοι ή σύμβουλοι και θεραπευτές, πως έχεις τη δύναμη μέσα σου. Το ευαγγέλιο λέει πως υπάρχει δύναμη, μόνο που βρίσκεται έξω από εσένα. Βρίσκεται στο Χριστό. Γράφει στην επιστολή προς Φιλιππησίους 4:12-13, «*Μπορώ*

να ζήσω και με στερήσεις και με αφθονία. Έχω μάθει να αντιμετωπίζω κάθε φορά οποιαδήποτε κατάσταση, και να είμαι χορτάτος και να πεινώ. Και να έχω περίσσειμα και να στερούμαι. Όλα τα μπορώ χάρη στο Χριστό που με δυναμώνει.»

Προσεξάτε; Όλα τα μπορώ χάρη στο Χριστό που με δυναμώνει. Και εσύ αν πιστεύεις στο Χριστό τα μπορείς. Αν δηλαδή τον εμπιστεύεσαι στη ζωή σου. Αν εμπιστεύεσαι τη σοφία Του, τις συμβουλές Του, τον τρόπο ζωής που Αυτός προσφέρει. Αν με άλλα λόγια ο Χριστός είναι στη ζωή σου, αυτό που επιθυμεί: Κύριος και Σωτήρας σου. Αν του έχεις δώσει την ζωή σου και την καρδιά σου, να αγαπητέ μου, Αυτός σου δίνει δύναμη να αλλάξεις.

Αυτός σε μαθαίνει να μην έχεις άγχος, να μην φωνάζεις στα παιδιά σου, να μην τσακώνεσαι με την γυναίκα σου, να μην συγκλίζεσαι με το αφεντικό σου, ή με τους πελάτες σου, να συγχωρείς τους εχθρούς σου, να προσφέρεις. Αυτός ξέρει να συγχωρεί και να σε μάθει να νικάς την ζήλεια, τον εγωισμό, την υποκρισία. Πίστεψε το. Με τον Χριστό, μπορείς να αλλάξεις, γιατί Αυτός σου δίνει την δύναμη. Να θυμάσαι την υπόσχεση του ευαγγελίου: *Όλα τα μπορώ χάρη στο Χριστό που με δυναμώνει.* Φτάνει, ο Χριστός να είναι στη ζωή σου Σωτήρας, Κύριος, αρχηγός σου.

Ίσως πεις ότι είναι αργά για σένα για να αλλάξεις. Ποτέ δεν είναι αργά αγαπητή ψυχή. Ποτέ. Γιατί ο Θεός ποτέ δεν αλλάζει. Είναι πάντα πιστός στις υποσχέσεις Του και είναι δυνατός να αλλάξει στη ζωή σου αυτό που εσύ δεν μπορείς. Είναι δυνατός κατ' αρχήν να σε συγχωρέσει αν με μετάνοια του το ζητήσεις. Είναι δυνατός να σε κάνει παιδί Του. Και να σου δώσει νέα ευκαιρία. Όλα αυτά γίνονται χάρη στο Χριστό.

Υπάρχει ένα εδάφιο στο βιβλίο του Εκκλησιαστή στο 11:4 «*Όποιος παρατηρεί συνέχεια τον άνεμο, δε θα σπείρει ποτέ. Κι όποιος συνέχεια εξετάζει τα σύννεφα ποτέ δε θα θερίσει.*» Σταμάτα να παρατηρείς τον άνεμο. Κάνε το 2005 μια καινούρια αρχή. Πρώτον: Βάλε στόχο να γίνεις πιο σοφός. Για να γίνει αυτό, αποφάσισε να σέβεσαι και να φοβάσαι τον Θεό. Δεύτερον: Ανάλαβε τις ευθύνες σου για τη ζωή σου. Μην τα ρίχνεις στους άλλους. Εσύ θα δώσεις λόγο για τις δικές σου πράξεις. Μην αφήνεις των άλλων οι πράξεις να παρυσύρουν εσένα. Καθένas θα δώσει λόγο για τον εαυτό του. Τρίτον: Πίστεψε πως με τον Χριστό μπορείς να αλλάξεις. Όχι γιατί εσύ έχεις δύναμη, αλλά γιατί αυτός έχει δύναμη.

Μην καθυστερείς. Ξεκίνησε τον νέο χρόνο με τις σωστές προτεραιότητες: Ο Θεός να είναι ο πρώτος στη ζωή σου. Ανάλαβε τις ευθύνες σου, και ζήτα από τον Χριστό δύναμη για αλλαγή.

Ο Θεός είναι πιστός. Σε θέλει και περιμένει να σε ευλογήσει και το 2005! ❀

Ο αυδ. Γ. Αδάμ είναι ποιμένας της Β' Ε.Ε. Αθηνών.

Το τσουνάμι, η Κυριαρχία του Θεού και η Ελπίδα μας για το νέο χρόνο

του αιδ. Π. Κανταρτζή

1. Ο Θεός είναι Κυρίαρχος ακόμη και μέσα σε τραγωδίες όπως αυτή που έπληξε την Ασία

Συχνά η πρώτη αντίδραση μας είναι να προσπαθήσουμε, κινούμενοι από μία ευσεβή επιθυμία, να απεννοχοποιήσουμε, με κάθε τρόπο, τον Θεό από κάθε ανάμειξή Του σε μία τραγωδία σαν κι αυτήν. Θέλουμε να Τον αποσυνδέσουμε πάση θυσία από αυτό που συνέβη.

Αν αποσυνδέσουμε τον Θεό, με κάθε τρόπο, από τέτοιου είδους τραγωδίες, ουσιαστικά αφαιρούμε κάθε βάση και στηρίγματα πάνω στα οποία θα μπορούσαμε να έχουμε ελπίδα.

Αν, με άλλα λόγια, ο Θεός δεν ήξερε, ή δεν μπορούσε να κάνει κάτι για να σταματήσει ένα παλιρροιακό κύμα που τρέχει με ταχύτητα όσο ένα αεροπλάνο και υψώνεται όσο μία πολυκατοικία και πνίγει 250.000 ανθρώπους σε τόσες διαφορετικές χώρες και αφήνει εκατομμύρια ατέγγους, ... αν ο Θεός ήταν ένας απλός παρατηρητής, αδύναμος, ανήμπορος τότε, ειλικρινά, δεν ξέρω τι ελπίδα θα μπορούσαμε να έχουμε στη νέα χρονιά.

Αν ο Θεός απλά στεκόταν ως αδιάφορος παρατηρητής ή αν απλά λειτουργούσε σαν ένα, τρόπον τινά, «σωστικό συνεργείο», που προσπαθεί εκ των υστέρων να περιοώσει ότι μπορεί να περιοώσει τότε ειλικρινά η ελπίδα μας για το μέλλον στηρίζεται σε μία πολύ εύθραυστη και ευάλωτη βάση.

Η Αγία Γραφή είναι σαφής ότι ο Θεός είναι Κυρίαρχος πάνω στη δημιουργία Του, πάνω σ' όλον τον κόσμο Του.

Διαβάζουμε:

1) Στον Ιώβ 38:8-11 «*Η, ποιος συνέκλεισε τη θάλασσα με πόρτες, όταν, καθώς ορμούσε προς τα έξω, βγήκε από μήτρα; Όταν την περιτύλιξα με σύννεφο, και τη σταρογάνωσα με ομίχλη, και την περιόρισα με ένα πρόσταγμα μου, και έβαλα μοχλούς και πύλες, και είπα: Μέχρις εδώ θα έρχεσαι, και δεν θα υπερβείς· κι εδώ θα συντρίβεται η υπερηφάνεια των κυμάτων σου;*»

2) Στο Λουκάς 8:24-25: «*Και αφού ήρθαν κοντά του, τον ξύπνησαν, λέγοντας: Κύριε, Κύριε, χανόμαστε. Και εκείνος, αφού σηκώθηκε, επιτίμησε τον άνεμο και την ταραχή του νερού· και σταμάτησαν, και έγινε γαλήνη.*

Και τους είπε: Πού είναι η πίστη σας;

Και ενώ φοβήθηκαν, θαύμασαν, λέγοντας αναμεταξύ τους: Ποιος είναι, λοιπόν, αυτός που και τους ανέμους προστάζει, και το νερό, και υπακούν σ' αυτό».

Πριν προχωρήσουμε, ας δεχτούμε, λοιπόν, ότι δεν τιμούμε τον Θεό και σίγουρα δεν λαμβάνουμε υπόψη μας τη Βιβλική διδασκαλία όταν θεωρούμε τον Θεό μας σαν έναν από εκείνους τους ανυποψίαστους τουρίστες που ξαφνικά είδαν μπροστά τους ένα τεράστιο κύμα, μη γνωρίζοντας τι έχει συμβεί.

Τώρα ας προσέξουμε μία λεπτή αλλά τεράστιας σημασίας διάκριση.

2. Όταν λέμε ότι ο Θεός είναι Κυρίαρχος μέσα στις τραγωδίες δεν εννοούμε ότι ο Θεός είναι η πηγή των τραγωδιών

Ο Ιάκωβος τονίζει στην επιστολή του: «*Κανένας, όταν πειράζεται, ας μη λέει ότι: Από τον Θεό πειράζομαι· επειδή, ο Θεός είναι απείραστος κακών, κι αυτός δεν πειράζει κανέναν. Πειράζεται, όμως, κάθε ένας, από τη δική του επιθυμία, καθώς παρασύρεται και δελεάζεται. Έπειτα, η επιθυμία, αφού συλλάβει, γεννάει την αμαρτία· και η αμαρτία, μόλις εκτελεστεί, γεννάει τον θάνατο.*

Μη πλανιέστε, αδελφοί μου αγαπητοί· κάθε αγαθή δόση, και κάθε τέλειο δώρημα, είναι από πάνω, το οποίο κατεβαίνει από τον Πατέρα των φώτων, στον οποίο δεν υπάρχει αλλοίωση ή σκιά μεταβολής» (Ιακ. 1:13-17).

Πού βρίσκεται τότε η πηγή των κακών;

Σύμφωνα με την προς Ρωμαίους 8:20 – 23 είναι η κτίση. Ο κόσμος στον οποίο ζούμε, περπατούμε, δημιουργούμε, επενδύουμε είναι ένας κόσμος «φθοράς», έτσι τον κατάντησε η αμαρτία: «Επειδή, η φύση υποτάχθηκε στη ματαιότητα, όχι θεληματικά, αλλά εξαιτίας εκείνου που την υπέταξε,

με την ελπίδα ότι, και η ίδια η κτίση θα ελευθερωθεί από τη δουλεία τής φθοράς, και θα μεταβεί στην ελευθερία τής δόξας των παιδιών του Θεού.

Επειδή, ξέρουμε καλά ότι ολόκληρη η κτίση στενάζει, και συμπάσχει με ωδίνες, μέχρι και τώρα. Και όχι μονάχα αυτή, αλλά και εμείς οι ίδιοι που έχουμε την απαρχή του Πνεύματος, και εμείς οι ίδιοι στενάζουμε μέσα μας, περιμένοντας την υιοθεσία, την απολύτρωση του σώματός μας».

Προσέξτε τη φράση «δουλεία της φθοράς» στο εδ. 21 και τα ρήματα «στενάζει και συναγωνιά» στο εδ. 22. Το τσουνάμι, ο σεισμός, ο ανεμοστρόβιλος είναι φυσικές, αναπόφευκτες εκδηλώσεις της φθοράς στην οποία είναι υποδουλωμένος ο κόσμος στον οποίο ζούμε. Είναι οι πασμοί μίας δημιουργίας που στενάζει και αγωνιά κάτω από το βάρος της αμαρτίας.

Τότε όμως με ποιον τρόπο ο Θεός είναι Κυρίαρχος;

3. Όταν λέμε ότι ο Θεός είναι Κυρίαρχος μέσα στις τραγωδίες εννοούμε ότι ο Θεός έχει και εκτελεί τις άγιες βουλές Του ακόμη και μέσα σε τέτοιες καταστάσεις

Ένα εδάφιο κλειδί για να καταλάβουμε την Κυριαρχία του Θεού είναι το Εφείσους 1:11, «σ' αυτόν, στον οποίο και πήραμε κληρονομιά, καθώς προοριστήκαμε σύμφωνα με την πρόθεση εκείνου, που ενεργεί τα πάντα, σύμφωνα με τη βουλή του θελήματός Του».

Προσέξτε ιδιαίτερα τη φράση «που ενεργεί τα πάντα, σύμφωνα με τη βουλή του θελήματός Του».

Ο Θεός μέσα σε όλα, (σημειώστε τη φράση «τα πάντα»), μέσα στα πάντα ενεργεί «κατά την βουλήν του θελήματός αυτού». Μέσα στα πάντα, σε όλα έχει σχέδια, βουλές τις οποίες εκτελεί. Τώρα ποια είναι ακριβώς αυτά τα σχέδια και ποιο είναι ακριβώς το περιεχόμενο των βουλών Του δεν είναι ευδιάκριτο και εύληπτο πά-

ντοτε.

Συχνά στεκόμαστε και σαν τον απ. Παύλο αναφωνούμε:

«Ω, βάθος πλούτου και σοφίας και γνώσης Θεού! Πόσο ανεξερεύνητες είναι οι κρίσεις του, και ανεξιχνίαστοι οι δρόμοι του!

Επειδή, «ποιος, γνώρισε τον νου του Κυρίου; Ή, ποιος έγινε σύμβουλός του;».

«Ποιος, πρώτος, έδωσε κάτι σ' αυτόν, για να του γίνει ανταπόδοση;».

Επειδή, απ' αυτόν, και διαμέσου αυτού, και σ' αυτόν είναι τα πάντα· σ' αυτόν ανήκει η δόξα στους αιώνες. Αμήν» (Ρωμ. 11:33-36).

Ποια είναι λοιπόν η ελπίδα μας για το 2005, η ελπίδα που ο Θεός μας υπόσχεται για το μέλλον, για τη ζωή μας; Δεν μας δίνει την εγγύηση ότι η ζωή μας θα είναι αυννέφιαστη, δεν θα χτυπηθεί από άγρια κύματα και θα είναι απαλλαγμένη από τραγωδίες και άλλα δεινά και όλα θα κυλήσουν ήρεμα και ομαλά στη ζωή μας.

Η ελπίδα που μας προσφέρει ο Θεός δεν έρχεται να μας καθησυχάσει ότι όλα θα πάνε καλά, ευνοϊκά. Δεν θα αρρωστήσουμε. Δεν θα χάσουμε τη δουλειά μας. Δεν θα στραβοπατήσουν τα παιδιά μας. Δεν θα δοκιμαστεί και κλονιστεί ο γάμος μας. Δεν θα μας απογοητεύσουν οι φίλοι μας...

Είναι η πεποίθηση ότι ο Θεός μας μέσα σε όλα, ό,τι κι αν είναι αυτά, είναι «Ο Κύριος θα εκτελέσει εκείνα που είναι για μένα· Κύριε, το έλεός σου παραμένει παντοτινά· μη παραβλέψεις τα έργα των χειρών σου» (Ψαλμός 138:8).

Ρώτησαν κάποτε τον Σπέρτζον, «Μα αυτό δεν είναι ένα είδος μοιρολατρίας;» Εκείνος απάντησε, «Η μοιρολατρεία λέει, «ό,τι είναι να γίνει θα γίνει». Η πίστη όμως λέει, «ό,τι ο Θεός θέλει να κάνει, θα το κάνει».

Η ελπίδα μας είναι ότι ο Κυρίαρχος Θεός εργάζεται μέσα σε όλα τα γεγονότα με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να μας υποσχεθεί ότι, «ξέρουμε ότι όλα συνεργούν προς το αγαθό σ' αυτούς που αγαπούν τον Θεό, τους προσκαλεσμένους σύμφωνα με τον προορισμό του». (Ρωμαίους 8:28) . _

Ο αιδ. Π. Κανταρτζής είναι ποιμένας της Α' Ε.Ε.Ε. Αθηνών.

Ο Υπηρέτης και Απόστολος του Θεού στα έθνη

του αιδ. Στ. Δεληγιάννη

Πολλοί τον χαρακτήρισαν ως τον ένα μετά τον Ένα, το μεγαλύτερο δάσκαλο της Χριστιανοσύνης μετά τον ίδιο τον Κύριο Ιησού Χριστό. Κάποιοι άλλοι, *ισάξιο* στη σοφία με το Σωκράτη, και άλλοι, *τον κορυφαίο όλων των Αποστόλων*, αν και ο ίδιος δεν υπήρξε ποτέ μαθητής του Ιησού, κατά τη διάρκεια της επίγειας διακονίας Του. Ο λόγος, βεβαίως, για τον απόστολο Παύλο, τον απόστολο του Θεού στα έθνη, όπου και εστάλη, για να κηρύξει τη Σωτηρία του Θεού μέσω του Ιησού Χριστού του Υιού Του.

Ο Αστέρας της Ανατολής, το τρέχον έτος, μέσα από τη σειρά της Καινής Διαθήκης και τη συνδρομή της πληθώρας των επιστολών που ο απόστολος Παύλος μας έχει κληροδοτήσει και αποτελούν μέρος του κανόνα της Καινής Διαθήκης, επιθυμεί να προσκαλέσει τον αναγνώστη του να γνωρίσει τον άγιο αυτό άνθρωπο του Θεού.

Ο Παύλος... της Μεταρρύθμισης

Ο απόστολος Παύλος και η συστηματική μελέτη των επιστολών του θαρρεί κανείς ότι ανακαλύφθηκαν ξανά κατά το 16^ο αιώνα. Τότε, η συστηματική μελέτη της προς Ρωμαίους επιστολής εκ μέρους ενός γερμανού Ρωμαιοκαθολικού μοναχού, του Μαρτίνου Λούθηρου, και ο βαθύς, αλλά γνήσιος προβληματισμός περί της *θείας*

δικαιοσύνης,¹ οδήγησαν σε αυτό που όλοι γνωρίζουμε ως *Γερμανική Θρησκευτική Μεταρρύθμιση* του 16^{ου} αιώνα. Αυτή συμπαρέσυρε στο διάβα της όχι μόνο μία χώρα, τη Γερμανία, αλλά και ένα σημαντικό τμήμα της ταλαιπωρημένης εξαιτίας των «σκοτεινών αιώνων» του Μεσαίωνα Ευρώπης, παίζοντας σημαντικό ρόλο στην πνευματική αναμόρφωση της Εκκλησίας σε αυτήν, με παγκόσμιες προεκτάσεις. Επίσης, τέλος, η επιρροή της Θρησκευτικής Μεταρρύθμισης του 16^{ου} αιώνα στον τομέα του πολιτισμού και των γραμμμάτων, στην Ευρώπη, ήταν καθοριστική.

Όπως κάποιος τόνισε, ο Λούθηρος, όπως και ο Αυγουστίνος κάποτε, βρήκε εσωτερική γαλήνη κι ανακούφιση στα λόγια του αποστόλου Παύλου, από μία εσωτερική πάλη (του μεν Λούθηρου ήταν *πνευματικής φύσης*, ενώ του Αυγουστίνου *ηθικής*), καθώς γνώρισε τη δύναμη της *Χάρης του Θεού που δικαιώνει*.²

Η 'ανακάλυψη' αυτής της Χάρης από το Λούθηρο, έπαιξε ένα ιδιαίτερα καθοριστικό ρόλο και στην Ευαγγελική Αναζωπύρωση του 18^{ου} αιώνα. Παράλληλα, υπήρχαν και άλλα μέσα επιρροών που είχαν διαμορφωθεί από τη μελέτη των Παύλειων επιστολών, με πιο σημαντικό ένα φυλλάδιο που εκδόθηκε στη Σκοτία το 1677 με τίτλο, *Η Ζωή του Θεού στην Ψυχή του Ανθρώπου* (*The Life of God in the Soul of Man*), που ήταν μία διδασκαλία της αντίληψης του Παύλου για τη Χριστιανική ζωή ως μία «ένωση της ψυχής με το Θεό» ή, όπως ο ίδιος ο απόστολος Παύλος το θέτει, «η μόρφωση του Χριστού μέσα μας» (πρβλ. Γαλ.4:19). Ήταν η ανάγνωση του φυλλαδίου αυτού που οδήγησε στην πίστη στο Χριστό, στα 1733, το μεγάλο Χριστιανό δάσκαλο Τζωρτζ Γουίτφιλντ (George Whitefield). Τα επηρεασμένα από τον Παύλο γραπτά του Λούθηρου³ άγγιξαν και άλλαξαν τη ζωή ανθρώπων, όπως οι αδελφοί Τζων και Τσαρλς Γουέσλεϋ, με τέτοιο τρόπο που ο πρώτος από αυτούς να πει: «*Αισθάνθηκα ότι πραγματικά εμπιστευόμουν το Χριστό, το Χριστό και μόνο, για σωτηρία, κι αυτό με γέμισε με μια βεβαιότητα, ότι Εκείνος είχε πάρει τις αμαρτίες μου, ακόμη και τις δικές μου, και με έσωσε από το νόμο της αμαρτίας και του θανάτου*». Αυτό ήταν το Ευαγγέλιο κατά τον Παύλο, που φανέρωνε την εγγενή ζωτική δύναμή του στην *προσωπική ζωή* που επιδρά άμεσα και βαθιά στην *κοινωνία*. Αυτό που πιθανόν έδωσε στην ευαγγελική αναζωπύρωση μία ισορροπημένη ποιότητα ήταν ο συνδυασμός δύο βασικών στοιχείων της διδασκαλίας του Παύλου: **α.** η αρχική αποδοχή της *θείας Χάρης που δικαιώνει* και **β.** το *προοδευτικό έργο του Αγίου Πνεύματος*, που *αναπαράγει* στη ζωή του πιστού την *εικόνα του Χριστού*.

Θα μπορούσαμε, αν συνεχίζαμε και άλλο, να απαριθμήσουμε μέχρι και τις ημέρες μας, πλήθος ανθρώπων που αγγίχτηκαν από τα θεία εμπνευσμένα γραπτά του

αποστόλου των εθνών, που καθοδηγούν τον άνθρωπο αφενός στην απελευθέρωση από τα δεσμά της αμαρτίας και αφετέρου στην ευάρεστη προς το Θεό και χρήσιμη προς τους ανθρώπους ζωή. Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε για τον απόστολο Παύλο, δανειζόμενοι τη βιβλική ρήση, *καίτοι αποθανών έτι λαλεί*.

Παύλος ο Διώκτης – Παύλος...του Δρόμου της Δαμασκού

Ποιος όμως ήταν ο απόστολος Παύλος και πώς καταστάθηκε, κατά γενική ομολογία, ο κορυφαίος των αποστόλων;

Ο απόστολος Παύλος, κατά τους Ιουδαίους Σαύλος,⁴ γεννήθηκε στην Ταρσό της Κιλικίας. Ρωμαίος πολίτης από τη γέννησή του⁵ και μορφωμένος από έναν από τους πιο γνωστούς και σεβαστούς νομοδιδασκάλους του Ιουδαϊσμού, το Γαμαλιήλ, έζησε στα νεανικά του χρόνια ως «ορθόδοξος» Ιουδαίος, ακολουθώντας και διατηρώντας τις ιερές παραδόσεις των προγόνων του. Έγινε μέλος της αίρεσης των Φαρισαίων και έκανε προσωπική του επιδίωξη τον κατατρεγμό και εκδίωξη της Χριστιανικής Εκκλησίας,⁶ όχι τόσο για τη ζωή της όσο για τη διαφορετική προσέγγιση και αντίληψη που αυτή είχε, σε σχέση με τους Ιουδαίους, για την εκπλήρωση των σχεδίων του Θεού για το λαό Ισραήλ (Γαλ.1:13,23, Φιλιπ.3:6, Α΄ Κορ.15:9). Σε μια τέτοια προσπάθειά του εναντίον της Εκκλησίας, ο – τότε ακόμη – Σαύλος, πήρε άδεια από τους αρχιερείς της Ιερουσαλήμ και ομάδα οπλισμένων ανδρών και πορεύτηκε προς τη Δαμασκό για να περικυλώσει και να πιάσει όσους Χριστιανούς είχαν βρει καταφύγιο εκεί εξαιτίας του διωγμού στην Ιερουσαλήμ. Καθώς, όμως, βρισκόταν στο δρόμο προς τη Δαμασκό, συνέβη κάτι που άλλαξε ολόκληρη τη ζωή του διώκτη Σαύλου, την κατεύθυνσή και το σκοπό της: ο *Αναστημένος* κι *Ενθρονισμένος* Ιησούς Χριστός του αποκαλύφτηκε!

Ίσως, το μοναδικό αυτό συμβάν προς τη Δαμασκό, να το διαβάσουμε και να το αναγνωρίζουμε απλώς ως ένα ακόμη υπερφυσικό γεγονός που η Βίβλος, και συγκεκριμένα η Καινή Διαθήκη, μας παραθέτει, που επέφερε τη μεταστροφή του Σαύλου, από *διώκτη* της Εκκλησίας και του Κυρίου της, σε *Παύλο, ένθερμο οπαδό* του *Αναστημένου* κι *ενθρονισμένου* Ιησού Χριστού, και *απόστολο* της Ουράνιας Σωτηρίας και του Ένδοξου Δωρητή της.

Ωστόσο, αυτή η Χριστοφάνια, που επίκεντρό της είχε τον *Αναστημένο* Ιησού Χριστό, άγγιξε τα κατάβαθα του Παύλου και επηρέασε όχι μόνο την προσωπικότητά του, αλλά και όλη τη θεολογική του σκέψη και

αντίληψη σχετικά με τον τρόπο που ο Θεός εκπληρώνει το απολυτρωτικό Του σχέδιο κατά τις έσχατες ημέρες.⁷ Κάποιος, συγκεκριμένα, ανέφερε ότι, *«η Χριστοφάνια προς τη Δαμασκό αποτελεί το εσχατολογικό επίκεντρο της σκέψης του αποστόλου Παύλου»*.⁸ Το *ανατρεπτικό* γεγονός που η Χριστοφάνια του Δρόμου προς τη Δαμασκό υπονοούσε και έκρυβε από πίσω της, και που μεταμόρφωσε ολόκληρη τη φιλοσοφία ζωής και θεολογία του αποστόλου των εθνών ήταν η *Ανάσταση* του Ιησού του Μεσσία.⁹ Η σημασία της ανάστασης του Ιησού για το Σαύλο, τον και Παύλο, ήταν ότι *ο ένας και μοναδικός αληθινός Θεός έκανε για τον Ιησού από τη Ναζαρέτ, στο μέσον των καιρών, ό,τι αυτός (ο Σαύλος) θεωρούσε ότι ο Θεός θα έκανε για τον Ισραήλ στο τέλος των καιρών*. Συγκεκριμένα, ο Σαύλος θεωρούσε:

α. Ότι ο Θεός του Ισραήλ, ο Γιάχβε, θα δικαίωσε τον *Ισραήλ* μετά τα παθήματα που αυτός θα δοκίμαζε από τους ειδωλολάτρες, ωστόσο όμως, ο Θεός δικαίωσε τον *Ιησού* μετά το δικό Του πάθος στα χέρια των ειδωλολατρών.

β. Ότι η μεγάλη αντιστροφή, το μεγάλο αποκαλυπτικό γεγονός της ανάστασης θα πραγματοποιούνταν ολοκληρωτικά με μιας, εγκαινιάζοντας μέσα σε μεγαλοπρέπεια τη Βασιλεία του Θεού και το νέο αιώνα, αποκαθιστώντας κάθε είδους αδικία και κατανικώντας το κακό μια για πάντα. Ωστόσο, η μεγάλη αντιστροφή, η μεγάλη ανάσταση, συνέβη σε έναν άνθρωπο, εξολοκλήρου από αυτόν.

Έτσι, στη θεολογία του Παύλου, το μοναδικό διττό γεγονός του *θανάτου* και της *ανάστασης* του Ιησού Χριστού¹⁰ αποτελεί:

- Το *σημείο-κλειδί* που ξεχώρισε τον *Ιησού* ως τον *αληθινό Μεσσία*, και *αληθινό φορέα* του προσφερόμενου *Σωτήριου σχεδίου* του Θεού του *Ισραήλ* (Ρωμ.1:4).
- Την *αποφασιστική ουρανόσταλη ήττα* της *αμαρτίας* και *δικαίωση* του λαού του *Γιάχβε*.
- Την *έναρξη* και *εγκαινιασμό* του *Μέλλοντα Αιώνα*, *αν και ο Παρών Αιώνας, ο αιώνας της αμαρτίας, της ανταρσίας και της ασέβειας προχωρά με γοργό ρυθμό*.
- Συνεπεία του προηγούμενου – της έναρξης και εγκαινιασμού του *Μέλλοντα Αιώνα* – η *εσχατολογική ελπίδα* και *γεγονός της ανάστασης* έχει ήδη ξεκινήσει και, συνεπώς, *ο καιρός της εισόδου των εθνών έχει έρθει*.
- Τέλος, το *ύψιστο εσχατολογικό γεγονός* που *αποκαλύπτει τη διαθηκική πιστότητα του Θεού, τον τρόπο με τον οποίο ο Θεός αποκαθιστά τον κόσμο*.

Ο απόστολος Παύλος, ελευθερωμένος πλέον από τον Αναστημένο Ιησού το Μεσσία, κλήθηκε να υπηρετεί τον ίδιο μεν Θεό, που όμως τώρα Τον γνώριζε προσωπικά και μοναδικά στο πρόσωπο του *αναστάτος* Χριστού. Κλήθηκε να Τον υπηρετεί με έναν νέο τρόπο και μία νέα γνώση σε σχέση με εκείνα που είχε προτού τυφλωθεί στο Δρόμο της Δαμασκού.

«Το όραμα του Σαύλου στο δρόμο της Δαμασκού του προσέδωσε μία εντελώς νέα όραση...Το πεπρωμένο του Ισραήλ συνοψίστηκε και εκπληρώθηκε στον Ιησού τον Μεσσία. Ο Μέλλων Αιώνας εγκαινιάστηκε. Ο Σαύλος κλήθηκε να είναι ο αντιπρόσωπός του. Κλήθηκε να διακηρύξει στον ειδαλωλατρικό κόσμο ότι ο Γιάχβε, ο Θεός του Ισραήλ, ήταν ο μοναδικός αληθινός Θεός ολόκληρου του κόσμου, και ότι στον Ιησού από τη Ναζαρέτ είχε κατανικήσει το κακό και δημιουργούσε έναν καινούργιο κόσμο, στον οποίο δικαιοσύνη και ειρήνη θα βασιλεύαν παντού. Με άλλα λόγια, ο Σαύλος από την Ταρσό απέκτησε μία άλλη αποστολή. Αυτό θα απαιτούσε όλη την ενέργεια κι όλο το ζήλο που είχε αφιερώσει στον προηγούμενο τρόπο ζωής. Τώρα, επρόκειτο να είναι ο αγγελιοφόρος του Βασιλιά».¹¹

Ας έρθουμε, λοιπόν, να γνωρίσουμε μαζί αυτόν τον αγγελιοφόρο του Βασιλιά, τον Παύλο τον *υπηρέτη* και *απόστολο* του Θεού στα έθνη, μέσα από το συναρπαστικό ταξίδι των εμπνευσμένων γραπτών του. ❀

Ο *αιδ. Στ. Δεληγιάννης είναι ποιμένας της Ε.Ε.Ε. Νέου Μυλοτόπου.*

Βιβλιογραφία – Βοηθήματα

The Anchor Bible Dictionary. Vol. 5. Ed. D.N. Freedman. New York, New York: Doubleday, 1992.

Dictionary of Paul & his Letters. Eds. G.F. Hawthorne, R.P. Martin, D.G. Reid. D. Grove, Illinois: IVP, 1993.

Beale, G.K. *New Testament Theology*. South Hamilton, MA: Gordon-Conwell Theological Seminary, 2001.

Wright, N.T. *What Saint Paul Really Said*. G. Rapids, Michigan: W.B. Eerdmans Publishing Co., 1997.

Υποσημειώσεις

¹ Κεντρική θέση στο προβληματισμό του Λούθηρου διαδραμάτισε το Ρωμ.1:17. Αυτό, αρχικά, το εξέλαβε ότι σημαίνει: «η δικαιοσύνη, μέσω της οποίας ο Θεός είναι δίκαιος και ενεργεί με δικαιοσύνη τιμωρώντας τους αδίκους». Όταν όμως μέσα από εκτενέστερη μελέτη των Γραφών δέχτηκε την αλήθεια ότι «η δικαιοσύνη του Θεού είναι εκείνη η δικαιοσύνη που μέσω της οποίας και με τη Χάρη και καθαρό Έλεός Του, ο Θεός μάς δικαιώνει δια της πίστεως», τότε, ο Λούθηρος είπε: «αισθάνθηκα ότι γεννήθηκα ξανά και πέρασα μέσα από ανοιχτές πόρτες στον παράδεισο».

² *Dictionary of Paul & his Letters*, σελ.679-92.

³ Ιδίως, από τις προς Ρωμαίους και προς Γαλάτας Επιστολές.

⁴ Το όνομα «Σαύλος» αντικατόπτριζε την καταγωγή του, συγκεκριμένα τη φυλή του Βενιαμίν από την οποία και καταγόταν – Πραξ.13:21, Φίλιπ.3:5, Ρωμ.11:1.

⁵ Πραξ.22:28. Το ότι ο Παύλος κληρονόμησε τη Ρωμαϊκή υπηκοότητα, μπορεί αυτό να οφείλεται στο γεγονός ότι ο πατέρας ή ο παππούς του πιθανόν να τιμήθηκαν για κάποια ευγενή υπηρεσία ή ανδραγάθημα προς κάποιο στρατιωτικό κυβερνήτη όπως ο Πομπήιος ή ο Αντώνιος.

⁶ Όταν ο Παύλος μιλά ότι «κατεδίωξε την Εκκλησία του Θεού» (Α΄ Κορ.15:9), φυσικό είναι να σκεφτούμε κυρίως την εκκλησία της Ιερουσαλήμ. Μάλιστα, αυτό επιβεβαιώνεται και από το βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων, που περιγράφει τον Παύλο αφενός μεν να εισβάλει σε σπίτια, στην Ιερουσαλήμ, και να σέρνει άντρες και γυναίκες στη φυλακή, αφετέρου δε, και μετά το διασκορπισμό τους, τους κυνηγούσε ακόμη και πέρα από τα όρια της Ιουδαίας (Πράξεις 8:1-4).

⁷ G.K. Beale. *New Testament Theology*. Α. Υπάρχουν τουλάχιστον τέσσερις περικοπές που αντικατοπτρίζουν αυτή την εμπειρία: Α΄ Κορ.9:1, 16κορ., 15:8-10, Γαλ.1:13-17 (πρβλ. επίσης Γαλ.3:13-14), Α΄ Τιμ.1. Β. Κάποια άλλη περικοπή που αναφέρεται στη μεταστροφή του Παύλου είναι το Β΄ Κορ.4:6. Γ. Μετά την εμπειρία του Δρόμου προς τη Δαμασκό, ο Παύλος έπαψε πλέον να αξιολογεί το Χριστό «κατά σάρκα» (Β΄ Κορ.5:16-17). Δ. Ο Παύλος περιγράφει τον άπιστο Ισραήλ στη Ρωμ.10:1 κορ. αναφορικά με τη δική του απιστία, που είχε πριν από την εμπειρία του Δρόμου προς τη Δαμασκό.

⁸ ό.π.

⁹ Οι σκέψεις που ακολουθούν βασίζονται στο κεφάλαιο, *Saul's Conversion and its Immediate Significance – Damascus Road: the event and its significance*, από το βιβλίο του N.T. Wright, *What Saint Paul Really Said*, σελ.35-37.

¹⁰ Εξυπακούεται ότι η σημασία της *ανάστασης* στη θεολογία του Παύλου, δεν μπορεί παρά να είναι σε άμεση συνάρτηση και σχέση με το γεγονός του *θανάτου* του Ιησού Χριστού. Συνεπώς, το διπλό αυτό γεγονός του *θανάτου* και της *ανάστασης* του Ιησού Χριστού αποτελεί το *σημείο-κλειδί* του θείου σωτήριου σχεδίου, της εξέλιξης και εκπλήρωσής του.

¹¹ N.T. Wright, *What Saint Paul Really Said*, (G. Rapids, Michigan: W. B. Eerdmans Publishing Co., 1997), σελ.37.

Μια Συζήτηση για τη Θρησκεία

του κ. Χ. Νταγκουνάκη

Όταν τα δύο αεροσκάφη έπεφταν με ορμή πάνω στους δίδυμους πύργους εκείνη τη μαύρη Τρίτη της 11^{ης} του Σεπτεμβρίου 2001 στο Μανχάταν, κανένας δεν μπορούσε να διανοηθεί πως η σύγχρονη Ιστορία θα χωριζόταν πλέον σε π.χ. και σε μ.χ. αλλά όχι με τη γνωστή έννοια που ξέρουμε. Τώρα πια το π.χ. και το μ.χ. σημαίνουν “προ χτυπήματος” και “μετά χτύπημα” αντίστοιχα.

Απ’ ό,τι φαίνεται, όμως, από τις πάμπολλες συζητήσεις που γίνονται από τότε κάθε μέρα στα ΜΜΕ αλλά κι απ’ ό,τι γράφεται στον τύπο, η απογοήτευση του κόσμου από τις χριστιανικές Ομολογίες είναι τεράστια. Όλοι όσοι σκέφτονται ψύχραιμα, χωρίς να παρασύρονται από τα κελεύσματα των θερμοαίμων, αρνούνται να υπακούσουν στο σύνθημα “βία στη βία” ή “οφθαλμόν αντί οφθαλμού”. Κι αυτό το κάνουν όχι λόγω των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων αλλά επειδή δεν πιστεύουν ότι θα εξουδετερωθεί το κακό με την οποιαδήποτε έννοια.

Ενώ όμως άνθρωποι που δεν έχουν καμιά στενή σχέση με τη θρησκεία σκέφτονται έτσι, η πλειοψηφία των χριστιανών όλων των Ομολογιών (Ορθόδοξοι, Καθολικοί και Διαμαρτυρόμενοι) έσπευσαν να ταυτιστούν με τις πολιτικές σκοπιμότητες, προβάλλοντας την έννοια της δικαιοσύνης που πρέπει εμείς να αποδώσουμε, ακόμα και παραβλέποντας την εντολή της αγάπης και της μη ανταπόδοσης του Χριστού. Κι αυτό είναι η μεγαλύτερη αποτυχία αυτών που κηρύττουν και προβάλλουν το ευαγγέλιο στον κόσμο!

Πάντοτε υπήρχε μια προκατάληψη για τις θρησκείες. Ο έξω κόσμος, ο μη “θρησκευόμενος”, καταλόγιζε φανατισμό, υποκρισία και έλλειψη ανθρωπισμού σ’ αυτές. Από την άλλη μεριά υπάρχουν οι οπαδοί των διαφόρων θρησκειών, που πιστεύουν πως μόνον η δική τους θρησκεία είναι η σωστή, που οδηγεί στον Θεό, στον όποιο θεό τέλος πάντων. Τέλος, είναι κι εκείνοι που δεν απορρίπτουν τη θρησκεία αλλά και που δεν είναι φανατικοί με καμιά θρησκεία. Δεδομένων των αδυναμιών

όλων των θρησκειών, ακόμα και της χριστιανικής, όπως αυτές βιώθηκαν στην πάροδο των αιώνων, διαμορφώθηκε σε πολλούς η αντίληψη του σχετικισμού και για τις θρησκείες.

Ο σχετικισμός γενικά, που για τους τρόπους που εκδηλώνεται θα μιλήσουμε παρακάτω, είναι μια από τις πιο διεισδυτικές, θα λέγαμε, δυνάμεις που δρουν ιδιαίτερα ανάμεσα στη νεολαία, του μεταμοντέρνου σήμερα. Και γι’ αυτό, αξίζει κανείς να ρίξει μια ματιά σ’ αυτόν σε σχέση με τη θρησκεία γενικά. Κι ευχή μας θα ήταν αυτές οι λίγες, λόγω περιορισμένου χώρου, σκέψεις ν’ αποτελέσουν κάποιο έναυσμα για παραπέρα ενασχόληση και μελέτη του αναγνώστη.

Γεγονότα και αξίες

Πριν δούμε τις συγκεκριμένες μορφές έκφρασης του σχετικισμού, είναι ανάγκη να καταπιαστούμε πολύ περιληπτικά με δύο βασικά στοιχεία του σημερινού μας πολιτισμού. Αυτά τα δύο στοιχεία, απόλυτα διακριτά μεταξύ τους, είναι τα *γεγονότα* και οι *αξίες*.

Από την εποχή κιόλας του Διαφωτισμού¹ (18^{ος} αιώνας), οπότε αναπτύχθηκαν οι φυσικές επιστήμες και άρχισε να δημιουργείται ο σημερινός πολιτισμός, η επιστήμη θεωρήθηκε πάντα σαν ο χώρος των πραγματικών *γεγονότων*. Τα γεγονότα είναι στοιχεία συγκεκριμένα, επιστημονικά και δημόσια –όλοι τα βλέπουν– και ορίζονται με επιστημονικό τρόπο, δηλ. με τις αποδείξεις και τη λογική. Τα γεγονότα όμως δεν μπορούν να επεκταθούν στον χώρο του θρησκευτικού “πιστεύω” του ατόμου ή στον χώρο των ηθικών κανόνων και αξιών. Εκεί κυριαρχεί ένα άλλο στοιχείο: οι αξίες.

Οι αξίες είναι οι πεποιθήσεις περί του τι έχει αξία και τι όχι, τι είναι καλό και τι κακό, και, αντίθετα με τα γεγονότα, εδράζονται αποκλειστικά στην υποκειμενικότητα του ατόμου που πιστεύει σ’ αυτές τις αξίες. Το στοιχείο της αξίας είναι καθαρά υποκειμενικό και δεν έχει να κάνει με την αντικειμενική λογική αλλά είναι θέμα επιλογής.

Το μεγάλο ερώτημα που προβάλλει τώρα είναι ποιος ορίζει αυτές τις αξίες. Μετά τον Νίτσε διαμορφώνεται η αντίληψη ότι τις αξίες τις δημιουργεί ο ίδιος ο άνθρωπος. Για τους ανθρώπους, όμως, που δέχονται την ύπαρξη του αληθινού Θεού και πιστεύουν ειλικρινά σ’ αυτό τον Θεό με την πνευματική του όρου έννοια, διαμορφωτής και πηγή των αξιών είναι ο Θεός.

Ο Σχετικισμός και οι Θρησκείες

Κάποτε μικρός στο γυμνάσιο, άνοιξα κουβέντα με έναν συμμαθητή μου για τα πράγματα του Θεού. Η αντιμέτωπίσή του σ’ αυτά που του έλεγα ήταν ψυχρή. Και

η απάντηση που τελικά εισέπραξα ήταν ότι: «Καθένας έχει τις απόψεις του». Τη θυμάμαι πάντα από τότε αυτή τη στάση. Και ξεκινώντας λίγες σκέψεις πάνω στην περί θρησκειών συζήτηση, εκεί πρωτοπήγε το μυαλό μου.

Παρατηρώντας αρχικά μερικές μορφές υπό τις οποίες εκδηλώνεται ο σχετικισμός σαν σύστημα και τρόπος σκέψης, και συνδέοντάς τες στη συνέχεια με το ζήτημα της θρησκείας, είναι εύκολο να εξηγήσει κανείς γιατί υπάρχουν τόσες πολλές τάσεις για το ζήτημα της αντιμετώπισης και της μελέτης των θρησκευτικών πραγμάτων γενικά στη ζωή μας.

Ας δούμε λοιπόν, σε σχέση με τη θρησκεία, μερικούς τρόπους με τους οποίους εκδηλώνεται ο σχετικισμός².

α) Όλες οι θρησκείες στο ίδιο καζάνι βράζουν.

Θα την έχετε ακούσει αυτή τη “θεωρία”, που αιτία της έχει την άγνοια³. Σήμερα στην Αμερική η θρησκευτική μόρφωση στα γυμνάσια και στα λύκεια αποφεύγεται συστηματικά. Μερικοί μάλιστα πιστεύουν ότι μια τέτοια μόρφωση μπορεί να είναι και παράνομη. Στη Μεγάλη Βρετανία υπάρχει τέτοια μόρφωση αλλά μεταδίδεται με πολύ χαλαρό τρόπο, ώστε καμιά από τις θρησκευτικές κοινότητες (Εβραίοι, Μουσουλμάνοι, Ινδουιστές, Βουδιστές, Χριστιανοί) να μην προσβάλλεται. Από την άλλη μεριά οι εκκλησίες δεν καταφέρνουν να εκπαιδεύσουν σε μεγάλο βαθμό τα μέλη τους, πέρα από κάποιους ηθικούς κανόνες.

Όμως, τα πράγματα δεν είναι έτσι. Πάρτε για παράδειγμα την αντίληψη για την υπέρτατη δύναμη: Ποια είναι η υπέρτατη δύναμη; Για τους Χριστιανούς, τους Εβραίους και τους Μουσουλμάνους η απάντηση είναι ο άπειρος, προσωπικός Θεός, ο οποίος με αγαθό σκοπό δημιούργησε το σύμπαν. Οι Ινδουιστές όμως λένε πως υπέρτατη δύναμη είναι ένας απρόσωπος θεός, ο Βράχμα, από τον οποίο “πηγάζει” η πρόσκαιρη πραγματικότητα. Οι Βουδιστές Ζεν⁴ δεν πιστεύουν σε κάποιον θεό αλλά στο Κενό, δηλ. μια θεμελιώδη, απροσδιόριστη δύναμη (τίποτα το εξειδικευμένο, ούτε προσωπικό ούτε απρόσωπο), που περιβάλλει όλη την πρόσκαιρη πραγματικότητα.

Από καθεμιά απ’ αυτές τις θεωρίες προέρχονται πολύ διαφορετικές θρησκείες, που καθεμιά έχει τη δική της κεντρική έννοια, τις τελετές της και την ηθική διδασκαλία της. Προκύπτουν όμως και πιο ουσιαστικά ερωτήματα για το ίδιο το άτομο: Π.χ. στο ερώτημα “τι συμβαίνει μετά θάνατον”, οι Χριστιανοί διδάσκουν την ανάσταση των νεκρών, οι Ινδουιστές τη μετενσάρκωση και οι νατουραλιστές την εξαφάνιση. Το να εξαλείψουμε όμως όλες αυτές τις διαφορές ή να τις αγνοήσουμε, είναι σαν να αρνούμαστε σε μια θρησκεία το δικαίωμα να προβάλλει αυτό που κατά τη δική της διδασκαλία είναι το μείζον θέμα.

β) Ό,τι είναι αλήθεια για σένα, δεν είναι και για μένα.

Άλλη μια αντίδραση –ίσως και η πιο συνηθισμένη– των σύγχρονων συζητητών περί θρησκείας.

Αν όμως αυτή η αρχή μπορεί να εφαρμοστεί σε διάφορα θέματα γούστου (π.χ. ένας “όμορφος” ζωγραφικός πίνακας, ένα “ωραίο” φόρεμα ή μια “καλή” μουσική), δεν μπορούμε να μιλήσουμε έτσι για τα πράγματα του Θεού. Για τα καθημερινά ζητήματα οι όροι “όμορφος”, “ωραίο” και “καλή” είναι υποκειμενικοί: Ό,τι είναι όμορφο, ωραίο και καλό για κάποιον δεν είναι απαραίτητα και για τον άλλο. Με τα θρησκευτικά πράγματα όμως δεν συμβαίνει το ίδιο. Μ’ άλλα λόγια η αρχή “σωστό για σένα – λάθος για μένα” εφαρμόζεται για γνώμες προσωπικού χαρακτήρα αλλά όχι για γνώμες που ορίζονται με κριτήρια αντικειμενικά.

Πάρτε για παράδειγμα τις τρεις διδασκαλίες για τη μετά θάνατον κατάσταση του ανθρώπου, που προαναφέραμε:

- Μετά θάνατον κάθε άνθρωπος τελικά θ’ αναστηθεί με άλλο σώμα είτε για να ζήσει αιώνια με τον Θεό στον παράδεισο (αιώνια ζωή) είτε για να ζήσει μακριά από τον Θεό στην κόλαση (αιώνιος θάνατος).
- Μετά θάνατον το σώμα διαλύεται, η ψυχή όμως τελικά μετενσαρκώνεται σε ένα άλλο σώμα και γίνεται ένα άλλο πρόσωπο.
- Μετά θάνατον όλοι αφανίζονται.

Πολλοί λένε ότι και οι τρεις αυτές διδασκαλίες μπορεί να είναι σωστές, και έχουν εφαρμογή και οι τρεις σε όσους τις δέχονται. Αυτός που πιστεύει στην ανάσταση των νεκρών θα αναστηθεί, ο άλλος που πιστεύει στη μετενσάρκωση θα μετενσαρκωθεί και ο τρίτος που πιστεύει στον αφανισμό, απλά θα εξαφανιστεί.

Αν θέλει κανείς να δει γιατί αυτού του είδους ο σχετικισμός δεν είναι σωστός, δεν έχει παρά να ρίξει μια ματιά στις συνέπειες στις οποίες οδηγεί: Πρώτα απ’ όλα κάτι τέτοιο θα σήμαινε πως ο καθένας μας θα μπορούσε να είναι θεός και να ελέγχει τουλάχιστον τον ίδιο του τον προορισμό μετά θάνατον! Αλλά κι από την άλλη μεριά, αν και οι τρεις αυτές διδασκαλίες ήταν σωστές, αυτό θα σήμαινε πως η υπέρτατη δύναμη είναι κατά βάση τελείως ανερχόμενη. Γιατί;

Διότι η ανάσταση είναι αλληλένδετη με την αντίληψη ενός Θεού που μας δημιούργησε από αγάπη και που εν Χριστώ μας λύτρωσε. Η ανάσταση πραγματοποιείται με τη δική του δύναμη όχι με τη δική μας.

Η μετενσάρκωση είναι συνδεδεμένη με την αντίληψη ότι ο άνθρωπος δεν έχει καμιά αξία. Όταν το σώμα του διαλυθεί, το άτομο παύει να έχει οντότητα. Μόνη αξία έχει η ψυχή, η οποία ψυχή όμως δεν είναι περιχλωμένη σε σώμα.

Τέλος η αφάνεια προϋποθέτει ένα σώμα που έχει

μόνο υλική σύνθεση. Όταν η ύλη που το συνθέτει, πεθάνει, τίποτα δεν απομένει. Το πρόσωπο εξαφανίζεται.

Όλες αυτές οι απόψεις εξάλλου –ανάσταση, μετενσάρκωση, εξαφάνιση– συνδέονται με πολύ σύνθετες αντιλήψεις για το σύμπαν. Αν μία απ' αυτές τις διδασκαλίες είναι αληθινή, δεν μπορούν να είναι και οι άλλες. Το ενδεχόμενο όλες τους να είναι εσφαλμένες και κάποια άλλη να είναι η σωστή, έχει λογική βάση. Όμως, αν μία είναι αληθινή, οι άλλες δεν είναι.

Τελικά, η άποψη ότι το σύμπαν είναι κάτι χύμα, είναι ασυμβίβαστη με την επιστημονική έρευνα. Αν και οι τρεις παραπάνω απόψεις είναι σωστές, αυτό θα σήμαινε πως η επιστημονική έρευνα δεν μας έχει δώσει σταθερά, ομοιόμορφα αποτελέσματα. Γενικά, όμως, η κανονική επιστήμη μάς οδηγεί σε σταθερά αποτελέσματα. Επομένως, οι τρεις διδασκαλίες για το τι συμβαίνει μετά τον θάνατο, δεν μπορούν να είναι όλες αλήθεια, ούτε καν με την έννοια ότι καθεμιά τους ισχύει ως αλήθεια για διαφορετικές ομάδες ανθρώπων.

γ) Όλα τα θρησκευτικά συστήματα, αν βιωθούν συνειδητά, οδηγούν στην ίδια υπέρτατη δύναμη.

Κάποτε ένας καθηγητής μαθηματικών σε δημόσιο διάλογο υποστήριξε πως όλα τα ιερά κείμενα των θρησκειών είναι θεόπνευστα. Και η Βίβλος, και το Κοράνιο και τα κείμενα των Ινδουιστών, όλα.

Σε σχετική ερώτηση, πώς είναι δυνατόν κάτι τέτοιο, ο καθηγητής εξήγησε πως το καθένα απ' αυτά τα κείμενα μοιάζει με τηλεσκόπιο. Έτσι έχουμε πολλά τηλεσκόπια, μέσα από τα οποία όλοι βλέπουμε την ίδια υπέρτατη δύναμη. Άλλοι τη λένε Θεό, άλλοι Γιαχβέ, άλλοι Αλλάχ και άλλοι Βράχμα κλπ., όπως το νερό άλλοι το λένε ύδωρ, άλλοι *water*, άλλου *eau*, άλλοι *aqua* και ούτω καθεξής.

Ο καθηγητής δεν ενδιαφερόταν καθόλου για τις διαφορές ή τις αντιθέσεις ανάμεσα στα κείμενα. Δεν είχε να συστήσει κάποιο συγκεκριμένο “τηλεσκόπιο”. Η μόνη του συμβουλή στους ακροατές του ήταν να διαλέξουν ένα τέτοιο τηλεσκόπιο και να δουν τον Θεό.

Πολύ συχνά ακούγεται αυτή η θεωρία, ότι όλες οι θρησκείες, παρ' όλες τις διαφορές τους, οδηγούν στον ίδιο Θεό. Και έχουν γραφτεί και πολλά⁵. Ήδη όμως έχουμε διαπιστώσει ότι κάθε θρησκεία βλέπει διαφορετικά πράγματα με το τηλεσκόπιό της: Οι Χριστιανοί “βλέπουν” μια προσωπική συνάντηση του ανθρώπου με έναν προσωπικό Θεό και τη συνέχιση της ύπαρξης μετά θάνατον, είτε κοντά στον Θεό είτε μακριά του. Οι Ινδου-

ιστές και οι οπαδοί της Νέας Εποχής βλέπουν ένα μέλλον συνεχών μετενσαρκώσεων, μέχρις ότου επιτευχθεί η θεοποίηση του καθενός και η επαναπορρόφησή τους από τη θεία ουσία. Οι Βουδιστές Ζεν προσμένουν να λάβουν την ουσία της ύπαρξής τους στο Κενό. Ο μόνος τρόπος για να φτάσουν όλες αυτές οι θρησκείες στην ίδια υπέρτατη δύναμη, είναι η υπέρτατη αυτή δύναμη να είναι τελείως απροσδιόριστη. Και πολλοί είναι που πιστεύουν πως κάτι τέτοιο συμβαίνει!⁶

Όμως, με μια πρώτη κιόλας ματιά οι ίδιες οι θρησκείες, και μάλιστα αυτές που στηρίζονται σε κάποιο ιερό Βιβλίο (Τορά, Βίβλος, Κοράνιο –Ιουδαϊσμός, Χριστιανισμός, Ισλάμ), διεκδικούν καθεμιά την αποκλειστικότητα της αλήθειας για τον εαυτό της. Αυτό, λόγου χάρι, που δέχεται ο Χριστιανισμός περί Χριστού (Υιός Θεού, το δεύτερο πρόσωπο της Τριάδος) απορρίπτεται

από τους Μουσουλμάνους κι από τους Εβραίους. Εξάλλου, οι ορθόδοξοι Εβραίοι και οι Χριστιανοί δέχονται έναν προσωπικό Θεό με ορισμένα χαρακτηριστικά –π.χ. βαθιά προσωπική αγάπη– άποψη σημαντικά διαφορετική από την ισλαμιστική περί Θεού αντίληψη. Χώρια οι διάφοροι, θρησκευτικοί πόλεμοι γι' αυτές τις διαφορές με τις χιλιάδες νεκρούς ανά τους αιώ-

νές...
Θα μοιάζει μ' ένα σακί ανοιχτό, που με το παραμικρό τράνταγμα το περιεχόμενό του, που με τόσο κόπο το μαζέψαμε, πέφτει και χάνεται!

νές...
Κοντολογίς, ένας σχετικισμός που διακηρύττει ότι όλες οι θρησκείες οδηγούν στον ίδιο Θεό, είναι απατηλός και αντιφατικός.
Τέτοιες απόψεις-μορφές έκφρασης του σχετικισμού σε συνάρτηση με τη θρησκεία υπάρχουν κι άλλες, όπως για παράδειγμα, ότι καμιά θρησκευτική αλήθεια δεν μπορεί να είναι αληθινή και όλες υπόκεινται σε επανεξέταση. Ή ότι Θεός δεν υπάρχει – Οι θρησκευτικές πεποιθήσεις είναι απλώς μεταφορές, που βοηθούν τους ανθρώπους να ζήσουν ειρηνικά – Είναι όλες καλές εφόσον όλες οδηγούν στην αρμονία – Ζωή δεν υπάρχει μετά θάνατον κλπ.

Το πρακτικό ερώτημα, τώρα, είναι τι πρέπει να έχει κατά νουν ένας Χριστιανός (οποιασδήποτε χριστιανικής Ομολογίας), όταν βρεθεί αντιμέτωπος με τέτοιες θεωρίες.

Μια καλή απάντηση είναι να έχουμε υπόψη μας την έννοια του Θεού ως Λόγου, σύμφωνα με το Ιωάννη 1,1. Και υπάρχουν πέντε στοιχεία που μας δίνουν τη βάση για να οικοδομήσουμε πάνω της τη χριστιανική απάντηση στην κατάσταση που αντιμετωπίζουμε γύρω μας, ν' αντισταθούμε στη διάχυτη αντίληψη του πολιτι-

σμού μας, ν' αντιμετωπίσουμε την εύκολη αποδοχή του σχετικισμού στους κύκλους ιδιαίτερα της νεολαίας.

Η πρώτη αλήθεια που γνωρίζουμε με βεβαιότητα, είναι ότι ο Θεός είναι Θεός εν αρχή ζων. επομένως υπάρχει ήδη η σταθερή βάση για την ίδια την ύπαρξη. Ο Θεός πράγματι υπάρχει και είναι άπειρος, προσωπικός, αγαθός, παντογνώστης, πάνσοφος, παντοδύναμος, πανταχού παρών.

Το δεύτερο που μαθαίνουμε είναι ότι ο Θεός είναι Λόγος. Επομένως η λογική έχει βάση σταθερή. Κατά το Ιω 1,1 "*Εν αρχή ην ο Λόγος και ο Λόγος ην προς τον Θεόν και Θεός ην ο Λόγος*". Αν ο Θεός ο ίδιος είναι Λόγος (λογική, νοημοσύνη, σοφία), τότε ένα τουλάχιστον προσωπικό Ον ξέρει τα πάντα στην εντέλεια. Κι αυτό που ο Ιωάννης διακηρύττει για τον Θεό, είναι αλήθεια.

Τρίτον, ο Λόγος "σαρξ εγένετο". Αυτό σημαίνει πως ο Θεός δεν έμεινε ξένος προς τα ανθρώπινα όντα. Το γεγονός ότι ο Θεός είχε τη δυνατότητα να γίνει "σαρξ", χωρίς να έρθει σε αντίθεση ή ν' αποξενωθεί από τον εαυτό του, έρχεται να επιβεβαιώσει το άλλο γεγονός, ότι ο άνθρωπος δημιουργήθηκε "κατ' εικόνα" Θεού. Αυτό σημαίνει ότι η τέλεια σοφία και η νόηση μπορούν να πάρουν ανθρώπινο σχήμα. Σίγουρα αυτό είναι η μεγαλύτερη εγγύηση για να πιστέψουμε στις δυνατότητες της ανθρώπινης γνώσης.

Μια τέταρτη αλήθεια που μαθαίνουμε είναι ότι ο Λόγος δημιούργησε το σύμπαν, κι έτσι το σύμπαν φέρει τη σφραγίδα της λογικής του ίδιου του Θεού. "*Πάντα δι' αυτού (του Λόγου) εγένετο*" (1,3). Αυτό σημαίνει ότι τα πάντα στο σύμπαν, χωρίς καμιά εξαίρεση, έχουν δημιουργηθεί από Κάποιον που είναι ο ίδιος η σοφία και η λογική.

Τέλος, ο Λόγος είναι το φως των ανθρώπινων όντων: "*Εν αυτώ ζωή ην και η ζωή ην το φως των ανθρώπων*" (1,4). Ο Θεός, δηλαδή, έχει φωτίσει όλα τα ανθρώπινα όντα, έτσι που να μπορούν να γνωρίσουν κάτι από τον κόσμο του και απ' αυτόν τον ίδιο. Επιπλέον ο Λόγος μίλησε απ' ευθείας σ' εμάς και μας έδωσε πλήρη οδηγία για τη φύση του Θεού, για τον κόσμο, για τον εαυτό μας και για όλες τις ανώτερες αξίες. Αυτό αληθεύει τόσο πριν, όσο και μετά που ο Λόγος έγινε σάρκα. Ο Θεός μάς μίλησε με πολλούς τρόπους μέσω των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης και ακόμα πληρέστερα μέσα από τη διδασκαλία και το παράδειγμα του Ιησού Χριστού (Εβρ 1,1-2).

Πολλοί κατηγορούν όσους σκέπτονται έχοντας για βάση τους τη Βίβλο, πως είναι στενόμυαλοι. Είναι κλειστά κι όχι "ανοιχτά" μυαλά –λένε. Όμως, ποια είναι η αξία του σκέπτεσθαι; Σίγουρα είναι να βρει κανείς την αλήθεια και να μείνει αμετακίνητος σ' αυτήν. Αλίμονο αν βρούμε την αλήθεια αλλά αφήσουμε τη σκέψη μας να είναι ανοιχτή και να παρασύρεται «από κάθε άνεμο διδασκαλίας». Θα μοιάζει μ' ένα σακί ανοιχτό, που με το παραμικρό τράνταγμα το περιεχόμενό του, που με τόσο κόπο το μαζέψαμε, πέφτει και χάνεται!

Πόσο δίκιο έχει ο Παύλος, όταν παροτρύνει τον άνθρωπο να δοκιμάζει τα πάντα αλλά το καλό, όταν το βρει, να το κρατήσει και να το κάνει βίωμά του, απέχοντας από κάθε κακό! ❀

Ο κ. Χ. Νταγκουνάκης, νομικός, είναι στέλεχος της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας.

Υποσημειώσεις

- ¹ Βλ. λεπτομερή ανάλυση εις After Virtue (Notre Dame, Ind.: University of Notre Dame Press 1984), σελ. 56-61.² Οι σκέψεις που ακολουθούν στηρίζονται κατά ένα μεγάλο μέρος στο πολύ πρωτότυπο βιβλίο του James W. Sire (επικεφαλής εκδότης στο InterVarsity Press και πανεπιστημιακός λέκτωρ για το InterVarsity Christian Fellowship) με τίτλο "Chris Christian goes to College" ("Ο Κρις Κρίσμαν πηγαίνει στο Πανεπιστήμιο"). Μέσα από φανταστικούς διαλόγους μεταξύ φοιτητών ο συγγραφέας αναδεικνύει σύγχρονα θέματα όπως ο σχετικισμός, ο πλουραλισμός, ο ατομικισμός κλπ.
³ Σύμφωνα με πρόσφατες στατιστικές, πάνω από το 50% των Αμερικανών πιστεύουν ότι οι Χριστιανοί, οι Ιουδαίοι, οι Μουσουλμάνοι, οι Βουδιστές και άλλοι, όλοι προσεύχονται στον ίδιο Θεό, μολονότι χρησιμοποιούν διαφορετικά ονόματα γι' αυτόν ("What Americans Believe" Ventura, Calif.: Regal Books, 1991), σελ. 210-212.
⁴ Οι Βουδιστές Ζεν είναι ιαπωνική αίρεση των Βουδιστών, που διδάσκει ότι ο εσωτερικός φωτισμός επιτυγχάνεται με την αυτοσυγκέντρωση και τη διαίσθηση και όχι με τη μελέτη των ιερών κειμένων.
⁵ Βλ. για παράδειγμα, Sri Ramakrishna (Ινδού διδάσκαλου) The Sayings of Sri Ramakrishna, έκδ. Swami Abhedananda (N. Υόρκη, Vedanta Society, 1903, όπως αυτοί αναφέρονται από τον Huston Smith, The Religions of Man (N. Υόρκη, Harper and Row 1986).
⁶ Wilfred Cantwell Smith, "Idolatry in Comparative Perspective", εις "The Myth of Christian Uniqueness", έκδ. John Hick και Paul F. Knitter (Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1987). Επίσης βλ. Tom Driver, "The Case of Pluralism" εις "The Myth of Christian Uniqueness".

Ο Καλβίνος και το κήρυγμα

του A.G.P. van der Walt

συνέχεια από το προηγούμενο

Οι Ακροαταί

Ο Καλβίνος και πάλιν χρησιμοποιεί έναν αριθμό λέξεων για να περιγράψει το ακροατήριο του κήρυκος. Ωρισμένες φορές αποκαλούνται «ακροαταί» (auditors), ωρισμένες φορές «ο λαός» (populus), και πολλές φορές «η εκκλησία» (ecclesia), αλλά κατά προτίμησι η λέξις που χρησιμοποιεί είναι «το ποίμνιο», (grex-grecis). Αυτή η προτίμησις είναι εξ ολοκλήρου εν συμφωνία με τη Βιβλική άποψι του Καλβίνου, ότι ο Ιησούς, ο Καλός Ποιμήν, είναι ο πραγματικός Ποιμήν και Κήρυξ, και ότι Αυτός προσκαλεί ανθρώπινους ποιμένες να κηρύττουν τον Λόγο Του στο ποίμνιό Του.

Είναι, φυσικά, τελείως ανάρμοστο να συσχετίσουμε το ακροατήριο το οποίον ο Καλβίνος είχε κατά νουν, είτε με ένα μοναστικό ακροατήριο είτε με ένα ακροατήριο αποτελούμενο, με τη Μεσαιωνική έννοια της λέξεως, από αμαθείς και αγραμμάτους λαϊκούς. Ασφαλώς, ο Καλβίνος επιθυμεί ο Λόγος του Θεού να κηρυχθεί σε «κοινούς» ανθρώπους, αλλά αυτοί οι άνθρωποι αποτελούν την εκλεκτή συνάθροισι του Χριστού, και ως τοιαύτη δεν υπάχει διάκρισις μεταξύ λαϊκών και κληρικών. Η φύσις των ίδιων των κηρυγμάτων του Καλβίνου επίσης στρέφει προς αυτή την κατεύθυνση. Ενώ απευθύνονται σε ολόκληρο το ποίμνιο της συναθροίσεως που συγκροτείται από άνδρες, γυναίκες, παιδιά, ηγετικά και απλά μέλη, και πρέπει συνεπώς να ταξινομηθούν ως «ser-

mones» (κηρύγματα), με την τεχνική έννοια της λέξεως παρουσιάζουν πλησιέστερη ομοιότητα, ως προς τη φύσι και δομή με τις ομιλίες (homiliae).

Η συνάθροισις, λοιπόν, φέρει ακριβώς μια υψηλή ευθύνη όπως και ο κήρυκας. Στην έκθεσι της Τετάρτης Εντολής ο Καλβίνος σπεύδει να υποδείξει ότι κάθε Χριστιανός έχει την υποχρέωσι να μεταβή στην Εκκλησία τις Κυριακές για να ακροασθή τον Λόγο του Θεού. Δεν υπάρχει καμιά πραγματική δικαιολογία για οποιονδήποτε να παραμελή αυτό το καθήκον. Φυσικά υπάρχουν λόγοι, εκτός αμαρτωλών λόγων, γιατί άνθρωποι δεν πηγαίνουν στην εκκλησία. Στην αλαζονεία τους, την λεπτολογία και ζηλοφθονία τους, νομίζουν ότι θα αποκτήσουν επαρκή πνευματική πρόοδο με κατ' ιδίαν ανάγνωσι και διαλογισμό, και θεωρούν λοιπόν τις συνάξεις της συναθροίσεως και το κήρυγμα του Λόγου περιττό. Με αυτή τη στάσι καθιστούν φανερό ότι στερούνται πνευματικά αυτιά καθώς είναι προφανές ότι εκείνοι που υπακούουν με χαρά στο λόγο προικίζονται με «ώτα».

Το ποίμνιο του Κυρίου θα πρέπει λοιπόν να έχει πρόθυμη ετοιμότητα ν' ακούση τον Λόγο του Θεού, να εναγκαλισθή με κάθε ταπεινώσι το κήρυγμα του Σταυρού, επειδή αυτός είναι ο μόνος τρόπος με τον οποίο ο αμαρτωλός ημπορεί να επιστρέψη στον Θεό και Αυτός να γίνη πάλι ο Πατέρας μας. Ακόμη τα έργα μας δεν αποτελούν σύστασι εκτός εάν γίνονται σε υπακοή στον Λόγο του Θεού. Πέρα απ' όλα, ο Κύριος αναγνωρίζει ως ιδικούς Του μόνον εκείνους τους ανθρώπους και τα μέρη όπου ο Λόγος Του με πιστότητα ακούεται και τηρείται.

Ο Καλβίνος παραθέτει επιδοκιμαστικά περικοπή από τα Κηρύγματα του Αυγουστίνου επί του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου όπου υπενθυμίζει στην συνάθροισι ότι θα πρέπει πάντοτε να στρέφουν την προσοχή τους να ακούουν την φωνή του Ποιμένος ακόμη και όταν ο Λόγος πιθανόν κηρύττεται από ένα «μισθοφόρο». Πάντως, οποτεδήποτε ο κήρυκας απομακρύνεται από τον Λόγο του Θεού και προσπαθεί να κηρύξη τις δικές του ιδέες, η συνάθροισις ούτε να τον ακούη ούτε να πράττη εκείνο που αυτός λέγει. Οι ακροαταί θα πρέπει να διακρίνουν μεταξύ κήρυκος και κήρυκος και να γνωρίζουν ότι δεν πρέπει να ακούουν απρόσεκτα όλους τους κήρυκας, επειδή αν πράττουν τούτοι αμφότεροι θα πέσουν σε λάκκο.

Το Αποτέλεσμα του Κηρύγματος

Ο Καλβίνος δίδει την μεγίστη έμφασι για το γεγονός ότι το κήρυγμα ποτέ δεν είναι μάταιο, αλλά πάντοτε δίδει καρπό. Παρόλον ότι το αποτέλεσμα δεν είναι άμεσα ορατό, μακρόχρονα είναι πάντοτε αποτελεσματικό. Το ζωντανό κήρυγμα του Λόγου δεν είναι δυνατόν να

αποτύχη στο να οικοδομήσει τους ακροατάς, να διεισδύσει στο νου τους και να εδραιωθεί στις καρδιές τους.

Το αποτέλεσμα που πραγματοποιείται δια του κηρύγματος δεν ημπορεί να αποδοθή στους κόπους και τα προσόντα του κήρυκος. Ο Καλβίνος παραθέτει από την Α΄ Επιστολή προς Κορινθίους όπου καθαρά δηλούται ότι «ούτε ο φυτεύων εστί τι ούτε ο ποτίζων αλλά ο αυξάνων Θεός» (γ΄ 7). Η αποτελεσματικότητα λοιπόν του κηρύγματος εξαρτάται από τον Θεό, και ειδικά τον Θεόν το Άγιον Πνεύμα, ο οποίος προετοιμάζει ένα δρόμο για το κήρυγμα στην καρδιά του ακροατού.

Όχι ο καθ΄ ένας που ακούει το κήρυγμα του Ευαγγελίου, συμμετέχει και στον καρπό του. Δια του κηρύγματος του Λόγου Του, ο Θεός προσκαλεί πάντας να έλθουν σ΄ Αυτόν και Αυτός προσφέρει το έλεός Του σε πιστούς και απίστευτους κατά τον ίδιο τρόπο. Αλλά είναι μόνον δια της πίστεως, που είναι επίσης δώρον Θεού, που οι πιστοί αισθάνονται την αποτελεσματικότητα του κηρύγματος. Ο άπιστος δεν ευρίσκει ωφέλεια από αυτό· αντίθετα, το κήρυγμα γίνεται σ΄ αυτούς οσμή θανάτου και μόνον προσθέτει βάρος στην καταδίκη τους. Έτσι το κήρυγμα έχει ως αποτέλεσμα να δώση έμφασι στη διαφορά μεταξύ του ευσεβούς και του ασεβούς, και σε μια περαιτέρω τύφλωσι εκείνων που προορίζονται να καταστούν το αντικείμενο της αυστηρής Του κρίσεως. Όταν το θέμα αντιμετωπισθή από αυτήν την πλευρά, καθίσταται σαφές το τι εννοεί ο Καλβίνος εδώ όταν ποκαλή το κήρυγμα «την δύναμι των κλειδιών του ουρανού».

Ένα από τα πιο σημαντικά αποτελέσματα του κηρύγματος είναι να οδηγήσει τον λαό στην πίστι. Όπως τονίζει ο Καλβίνος το «ακρωμάι» συχνά στην Βίβλο είναι συνώνυμο με το «πιστεύω». Αναφέρεται στα λόγια του Παύλου στην προς Ρωμαίους ι΄ 17 ότι «άρα η πίστις εξ ακοής». Καθώς έχει προηγουμένως υπαινιχθή, δεν έρχεται ο καθ΄ ένας στην πίστι δια του κηρύγματος αλλά μόνον ο εκλεκτός του Θεού.

Περαιτέρω, το κήρυγμα όχι μόνον οδηγεί τον «εκλεκτό» στην αληθινή πίστι, αλλά επίσης τον ενδυναμώνει στην πίστι και τον βοηθά να διατηρήσει την πίστι του. Από αυτά τα δεδομένα δυνατόν να συναχθή ότι εκείνοι που πρόθυμα ακούουν την φωνή του Ποιμένου, πρέπει να είναι βέβαιοι για την πίστι και την εκλογή τους.

Δια του κηρύγματος του Λόγου, ο ουράνιος Πατέρας, αφαιρεί την λίθινη καρδιά και δίδει μία σαρκινή καρδιά σ΄ εκείνους που ακούουν εις Αυτόν. Έτσι μεταβάλλει τους αμαρτωλούς σε «υιούς επαγγελίας» και λήπτες αφέσεως και ελέους.

Ολίγα ακόμη αποτελέσματα του κηρύγματος θα αναφερθούν εν συντομία. Πρώτα απ΄ όλα, ο Καλβίνος υπογραμμίζει ότι η αλήθεια του Θεού διαφυλάσσεται στην Εκκλησία δια της διακονίας του κηρύγματος. Αυτό

τονίζει πάλιν την μεγάλη ευθύνη της Εκκλησίας και όλων των κηρύκων της να φροντίσουν ώστε να μη κηρυχθή ψευδές δόγμα. Ένα άλλο αποτέλεσμα του κηρύγματος είναι ότι οι προσευχές των πιστών βελτιώνονται. Το επίχειρημα του Καλβίνου είναι ότι η προσευχή πηγάζει από την πίστι, και η πίστις από το κήρυγμα του Ευαγγελίου. Η προαγωγή αμοιβαίας αγάπης μεταξύ των μελών της συναθροίσεως αποτελεί ένα αποτέλεσμα του κηρύγματος. Ο Καλβίνος βεβαιώνει ότι δεν υπάρχει καλλίτερος τρόπος δημιουργίας δεσμού μεταξύ του λαού παρά όταν ένας καθορίζεται ως ποιμήν και ολόκληρο το ποίμνιο λαμβάνει μια κοινή διδασκαλία από το στόμα του.

Όλες αυτές οι διαφορετικές προσεγγίσεις περί του κηρύγματος δυνατόν να αντιμετωπισθούν ως συστατικά τμήματα της ανεγέρσεως του πνευματικού οικοδομήματος της Εκκλησίας. Οποσδήποτε η Εκκλησία δεν ημπορεί να οικοδομηθή κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο παρά δια του κηρύγματος του Ευαγγελίου.

Συμπέρασμα

Ένα σημαντικό γεγονός το οποίον έχει προκύψει από αυτή τη μελέτη, είναι ότι οι απόψεις του Καλβίνου σχετικά με το κήρυγμα, σ΄ ένα πολύ μεγάλο βαθμό ακολουθούνται δια της πρακτικής των συγχρόνων Αναμορφωμένων Εκκλησιών σε ολόκληρο τον κόσμο. Τούτο, χωρίς αμφιβολία οφείλεται στο γεγονός ότι οι Αναμορφωμένες Εκκλησίες ακόμη εμμένουν στα κυριότερα σύμβολα ή τις ομολογίες πίστεως οι οποίες συντάχθηκαν στην περίοδο του 1560 και οι οποίες σε τόσο πολλές αναφορές, συμπεριλαμβανομένων και του κηρύγματος, αντανακλούν τις σκέψεις του Καλβίνου.

Οι απόψεις του Καλβίνου επί του κηρύγματος βασισμένες επί βιβλικών αρχών στάθηκαν στη δοκιμασία του χρόνου. Είναι ακόμη σχετικές με τη σύγχρονή μας κοινωνία και την ζωή της Εκκλησίας, και εάν οι Αναμορφωμένες Εκκλησίες σκοπεύουν να παραμείνουν αληθινές στην κοινή Αναμορφωμένη κληρονομιά, θα πρέπει να διαφυλάξουν αυτές τις αρχές άθικτες. Μόνον εφόσον το κήρυγμα του Λόγου του Θεού εξακολουθεί να αποτελεί το «protecipus nervus» (το κύριον νεύρον) των Εκκλησιών μας, ημπορεί να υπάρξει ζωή και δύναμις στις Εκκλησίες μας. ❀

Απόδοση: Αντ. Κουλούρης

Ο κ. Α. Κουλούρης είναι μεταφραστής στην Ελληνική γλώσσα των «Θεσμών της Χριστιανικής Θρησκείας» του Ι. Καλβίνου.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ

Σάρα

Μια τιμημένη πριγκίπισσα

Η Σάρα ήταν απασχολημένη στη σκηνή της, ετοιμάζοντας το τραπέζι για τους επισκέπτες της. Πρέπει να ήταν πολύ σημαντικοί επισκέπτες γιατί ο άντρας της ο Αβραάμ, είχε έρθει τρέχοντας και της είχε ζητήσει να ετοιμάσει ένα πλούσιο γεύμα για τους φιλοξενούμενούς τους. Καθώς ετοιμάζε το φαγητό, για μια ακόμη φορά αναπολούσε την ζωή της ως εκείνη τη στιγμή. Ήταν 89 ετών και ο άνδρας της 99. Είχαν ζήσει καλά μαζί. Ήταν αγαπημένοι και, αν και είχαν ταλαιπωρηθεί στη ζωή τους αρκετά με τις διάφορες μετακινήσεις από τόπο σε τόπο και από χώρα σε χώρα, είχαν γεράσει σαν ένα αγαπημένο ζευγάρι. Ένα όμως την απασχολούσε. Δεν είχαν αποκτήσει παιδιά.

Πολύ συχνά ερχόταν στο μυαλό της η υπόσχεση που είχε δώσει ο Θεός στον άντρα της, ότι θα κάνει απ' αυτόν ένα μεγάλο έθνος, και συχνά αναρωτιόταν μήπως δεν είχε καταλάβει καλά ο Αβραάμ την υπόσχεση του Θεού. Είχαν μεγαλώσει αρκετά και οι δύο και παιδί δεν είχαν αποκτήσει. Εκείνη δεν έκανε παιδιά, ο Αβραάμ όμως έπρεπε να αποκτήσει. Αν έπρεπε να πραγματοποιηθεί η επαγγελία του Θεού, ο Αβραάμ έπρεπε οπωσδήποτε να αποκτήσει παιδί.

Τότε ήταν που στο μυαλό της ήρθε η Άγαρ. Στην αρχή η σκέψη της είχε φανεί καλή. Ας αποκτήσει ο Αβραάμ παιδί, και ας είναι της δούλης της! Τώρα όμως που έβλεπε τα αποτελέσματα σκεφτόταν ότι η ιδέα της δεν ήταν καθόλου καλή. Η Άγαρ είχε γίνει υπερβολική και δύστροπη και μέσα στο σπίτι βασιλεύε πίκρα και πόλεμος από την πρώτη στιγμή. Στο μεταξύ ο γιος της Άγαρ είχε γίνει δεκατριών ετών.

Καθώς σκεφτόταν όλα αυτά, άκουσε να αναφέρονται το όνομά της. Μα ποιοι ήταν αυτοί οι ξένοι που ήξεραν το όνομά της – δεν ήξερε πως ήταν ο ίδιος ο Κύριος. Και τι ήταν αυτά που έλεγαν; Αυτή, η Σάρα θα κάνει παιδί σε ένα χρόνο; Αν είναι ποτέ δυνατόν! Τώρα στα 90 της να γίνει μανά! ... Και γέλασε!

-Γιατί γέλασε η γυναίκα σου; είπε ο Κύριος στον Αβραάμ. Σε ένα χρόνο από σήμερα θα έχει παιδί.

-Δεν γέλασα, είπε φοβισμένη η Σάρα.

-Κι' όμως γέλασες, της είπε ο Κύριος.

Πέρασε ένας χρόνος και η Σάρα, που είχε γελάσει, έφερε στον κόσμο τον Ισαάκ. Μαζί όμως με την ευλογία, ανζηήθηκαν και τα προβλήματα. Ο γιος της ευοχλητικής Άγαρ δεν τα πήγαινε καθόλου καλά με τον γιο της Σάρας και η Σάρα αποφάσισε ότι η Άγαρ έπρεπε να φύγει από το σπίτι της. Δεν θα κληρονομούσε ο γιος της δούλης μαζί με το δικό της παιδί. Ο Αβραάμ της έκανε το χατίρι και έδωσε την Άγαρ.

Η οικογένεια ζούσε ήσυχα και ειρηνικά και ο Ισαάκ είχε γίνει παλικάρακι. Και τότε ήρθε η μεγάλη δοκιμασία. Ποια μανά και ποιος πατέρας θα το άντεχαν; Το μοναχοπαιδί τους, το παιδί των γηρατειών τους, έπρεπε να θυσιάσει στον Κύριο. Σκληρή δοκιμασία για τους γονείς. Καθώς ο πατέρας και το παιδί πήραν το δρόμο για το θυσιαστήριο, η Σάρα έμεινε πίσω, υποταγμένη στο θέλημα του Θεού.

Ο Θεός όμως έχει τα δικά του σχέδια. Για δεύτερη φορά η Σάρα είδε τόσο δυνατό το χέρι του Κυρίου στη ζωή τη δική της και της οικογένειάς της. Ο Κύριος τους δοκίμασε κι εκείνοι πέρασαν τη δοκιμασία με επιτυχία. Η Σάρα έγινε μητέρα έθνους.

Η Σάρα είναι η μία από τις δύο γυναίκες που αναφέρονται στον κατάλογο των ηρώων της πίστεως στην προς Εβραίους επιστολή. Αυτό δεν σημαίνει ότι όλα όσα έκανε η Σάρα στηρίζονταν στην πίστη της. Η ανθρώπινη πίστη είναι τόσο αδύνατη και πολλές φορές μας οδηγεί σε αποτυχίες. Το λάθος της το πλήρωσε. Το πρόβλημά της δεν ήταν ότι εξαντλήθηκε η υπομονή της αλλά ότι προσπάθησε να δώσει λύση μόνη της σε κάτι που ο Θεός ο ίδιος είχε υποσχεθεί στον Αβραάμ. Το πλήρωσαν όμως και το πληρώνουν μέχρι σήμερα οι απόγονοι του Αβραάμ. Η Σάρα έζησε τριάντα επτά χρόνια μετά τη γέννηση του γιου της του Ισαάκ. Δεν έζησε όμως για να δει τη μιζέρια και τη θλίψη που δημιουργήθηκαν από τον δικό της γιο και από τον γιο της Άγαρ, τους δυο απογόνους του Αβραάμ, τον Ισαάκ και τον Ισμαήλ.

Όμως το όνομά της έμεινε στην ιστορία για την πίστη που είχε και όχι για τις αποτυχίες και τα λάθη της.

Σάρα: Όταν ο Κύριος της είπε ότι θα κάνει παιδί, εκείνη γέλασε.

της κας Έρης Αντωνιάδου

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

Παρθένος Μαρία Η πιο ευλογημένη γυναίκα

Είκοσι αιώνες πριν, στη Ναζαρέτ μια νεαρή κοπέλα, η Μαρία, έκανε όνειρα. Ήταν αρραβωνιασμένη με τον Ιωσήφ και σε λίγο θα παντρευόταν. Μέχρι εκείνη τη στιγμή ονειρευόταν το σπιτικό της, όπως θα έκανε κάθε κοπέλα που ετοιμάζεται για γάμο. Τα όνειρά της, ήταν απλά, καθημερινά, γεμάτα προσδοκία για μια ήρεμη και ευτυχισμένη ζωή.

Όμως ένας άγγελος Κυρίου είχε έρθει πριν από λίγο και της είχε φέρει απίστευτα νέα. Νέα που δεν φανταζόταν η Μαρία τι σήμαιναν για τη ζωή της! Ο Θεός την είχε διαλέξει για να φέρει μέσα αυτής στον κόσμο τη σωτηρία! Αυτό δεν ήταν μέσα στα όνειρά της! Όμως η Μαρία είχε βρει χάρη μπροστά στον Θεό κι Εκείνος είχε διαλέξει εκείνη. Μόνο μια γυναίκα σαν τη Μαρία θα μπορούσε να δεχθεί τα νέα που της έφερε ο άγγελος με την ταπεινώση και την ολοκληρωτική υποταγή που το έκανε η Μαρία. «Ας γίνει το θέλημά Του σε μένα...». Δεν ήξερε βέβαια τότε ότι τριάντα τέσσερα χρόνια αργότερα, τα ίδια λόγια θα έλεγε ο Γιος της, αλλά σε μια άλλη, πολύ διαφορετική περίπτωση. «Ας μη γίνει το δικό μου θέλημα αλλά το δικό Σου».

Ο άγγελος της είπε ότι είναι η πιο ευλογημένη γυναίκα απ' όλες. Το ίδιο της είπε και η ξαδέρφη της η Έλισάβετ. Και πράγματι, όταν γεννήθηκε ο Γιος της ο πρωτότοκος, άνοιξαν οι ουρανοί και στρατιές αγγέλων έφαλαν αναγγέλλοντας το χαρμόσυνο γεγονός. Βοσκοί απ' τα χωράφια και σοφοί από μακριά ήρθαν και προσκίνησαν το παιδί της.

Πολύ γρήγορα όμως έμελλε η Μαρία να διαπιστώσει ότι συχνά τα εξαιρετικά προνόμια συνεπάγονται και θυσίες. Θυσίασε τα όνειρά της, τα σχέδιά της ακυρώθηκαν. Και άρχισαν οι θλίψεις. Εξ αιτίας του δικού της παιδιού, δύο χρόνια μετά τη γέννησή του, δολοφονήθηκαν όλα τα συνομήλικα παιδιά της περιοχής τους. Η οικογένειά της αναγκάστηκε να φύγει στην ξενιτιά. Όταν επέστρεψαν πίσω και ο Γιος της ήταν μόλις δώδεκα χρονών, ανακάλυψε η Μαρία ότι είχε έρθει η ώρα γι' αυτόν, να αρχίσει τη δική του πορεία στη ζωή και να εκπληρώσει το σκοπό για τον οποίο είχε έρθει στη γη. Κι' όσο Εκείνος «μεγάλωνε και πρόκοβε στη σοφία και η χάρη που είχε ευαρεστούσε τον Θεό και τους ανθρώπους», η Μαρία φύλαγε στην καρδιά της τα λόγια του.

Τα χρόνια περνούσαν κι' εκείνη τον παρακολουθούσε με κρυφό καμάρι να πηγαίνει από πόλεις σε χωριά και από βουνά σε πεδιάδες, να κηρύττει και να ευεργετεί τους ανθρώπους. Και η καρδιά της γέμιζε με χαρά και αγαλλίαση γιατί ο δικός της Γιος ήταν αυτός που τόσο τον ακολουθούσαν.

Τον παρακολουθούσε όμως, κι' όταν τον κατηγορούσαν οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι και έφαχναν να βρουν αφορμή για να τον συλλάβουν.

Όποτε ήρθε η ώρα του σταυρού. Καθόλου δεν φανταζόταν η Μαρία τι θα υπέφερε όταν είχε πει στον άγγελο «ας γίνει το θέλημά του σε μένα όπως μου το είπες». Ήπιε μαζί με τον Γιο της το πικρό ποτήρι ως την τελευταία σταγόνα. Εκείνος που τόσο είχε ευεργετήσει τους συμπατριώτες του, ήταν τώρα αντικείμενο του εμπαιγμού και της κοροϊδίας τους. Εκείνος τώρα, υπέφερε για όλους, κι εκείνη υπέφερε μαζί του.

Μετά τον σταυρό, ο τάφος και μετά τον τάφο η ανάσταση. Το έργο είχε τελειώσει. Ο Γιος της έφυγε και βρίσκεται κοντά στον Πατέρα του. Κι εκείνη πήρε τη θέση της αθόρυβα, ανάμεσα στο πλήθος αφιερώνοντας τη ζωή της στην προσευχή και την υπηρεσία.

Καμιά μάνα δεν έχει υιοφέρει όπως υπέφερε εκείνη. Και καμιά μάνα δεν τιμήθηκε τόσο, όσο τιμήθηκε εκείνη. Η πιο ευλογημένη και προνομιούχα απ' όλες τις γυναίκες, είχε τώρα την ικανοποίηση ότι και το δικό της έργο είχε ολοκληρωθεί. Έιχε φέρει στον κόσμο τον Μεσσία.

Από τότε μέχρι σήμερα το όνομά της ξεχωρίζει πάνω απ' όλα τα γυναικεία ονόματα της Βίβλου. Και καμιά άλλη γυναίκα σ' ολόκληρο τον κόσμο, είκοσι αιώνες μετά δεν έχει τόση τιμή και δόξα, όση η Παρθένος Μαρία.

Μαρία: Όταν ο άγγελος της είπε ότι θα κάνει παιδί, εκείνη είπε: Ας γίνει το θέλημά του Κυρίου.

Βιβλιογραφία: *All the Women of the Bible*, Edith Deen, Harper & Collins - Το όνομά της είναι Γυναίκα, Gien Karssen, Ο Λόγος

Εποχή Ανομίας

του κ. Χ. Μουχίδη

«Έως πότε οι ασεβείς, Κύριε,
έως πότε οι ασεβείς θα θριαμβεύουν;» Ψαλμ. 94:4

«Δεν το ξέρεις από παλιά...
ότι ο θριάμβος των κακών
δεν διαρκεί πολύ!» Ιωβ 20:5,6

Αν είναι αλήθεια ότι οι εποχές αντιγράφουν η μια την άλλη, τότε δεν πρέπει ν' αμφιβάλλουμε ότι η εικόνα που ο Ψαλμός 94 μας παρουσιάζει, ταιριάζει μάλλον στη δική μας, παρά στην εποχή για την οποία γράφτηκε.

Σήμερα οι αρχές του δικαίου και της ηθικής κλονίζονται επικίνδυνα. Καινοφανείς ιδέες, αλλοπρόσαλλες θεωρίες, εντυπωσιακές διδασκαλίες κατακλύζουν κάθε κοινωνικό χώρο, σ' όλες τις περιοχές του πλανήτη μας. Οι άνθρωποι, ιδιαίτερα οι νέοι, μαθητεύουν σε δασκάλους που ποτέ μέχρι τώρα δεν έχουν διδάξει τόσο απροκάλυπτα την περιφρόνηση απέναντι σε κάθε μορφής "έννομη τάξη".

Με αφετηρία αυτές τις σκέψεις, θα μπορούσαμε να επικεντρώσουμε την προσοχή μας σε ορισμένες πλευρές της ανθρώπινης συμπεριφοράς "ατομικής και κοινωνικής" διατυπώνοντας τις παρακάτω παρατηρήσεις:

1. Ο Απ. Παύλος δίνοντας τις οδηγίες και τις συμβουλές του στο πνευματικό του παιδί, τον Τιμόθεο, τον προτρέπει, με όλο το κύριος του ως Αποστόλου των εθνών, να κηρύξει τον Λόγο του Θεού μ' επιμονή στον κατάλληλο και μη κατάλληλο καιρό (δηλαδή σε κάθε περίπτωση), να ελέγξει, να συμβουλέψει, να επιπλήξει και όλ' αυτά γιατί "θα 'ρθει καιρός που οι άνθρωποι δε

θα ανέχονται τη σωστή διδασκαλία, αλλά θα συγκεντρώσουν γύρω τους πλήθος από δασκάλους, που να ταιριάζουν στις επιθυμίες τους, για ν' ακούνε αυτά που τους αρέσουν. Θα κλείσουν τ' αυτιά τους στην αλήθεια και θα στραφούν στα παραμύθια" (Β' Τιμοθ. δ' 3-4). Η προφητεία αυτή βρίσκει την πλήρη επαλήθευσή της στις μέρες μας. Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν δέχονται τις αιώνιες αλήθειες του Λόγου του Θεού, γιατί ελέγχονται απ' αυτές για τις ανήθικες πράξεις και τα άνομα έργα τους. Για να ησυχάσουν όμως τη συνείδησή τους επιζητούν οπωσδήποτε την ηθική δικαίωση. Αυτήν τους την προσφέρουν οι δάσκαλοι του καιρού μας, που δε διστάζουν ακόμα και να διαστρέψουν ορισμένες επιστημονικές θέσεις με στόχο να δικαιολογήσουν τις ηθικές εκτροπές των οπαδών τους.

2. Η κοινωνική ζωή πάσχει σοβαρά. Φαινόμενα όπως η βία, η ανυπακοή στους νόμους, η αναρχία, η αυθαιρεσία, η πλατιά χρήση κάθε λογής ηδονιστικών ουσιών από ολοένα μεγαλύτερες και νεότερης ηλικίας ομάδες πληθυσμού, τα διαζύγια, η αμφισβήτηση της εξουσίας κάθε μορφής... αποτελούν ένα μικρό δειγματοληπτικό μόνο μέρος της πληθώρας των αιτίων που συγκλονίζουν σήμερα τις κοινωνίες των ανεπτυγμένων, ιδιαίτερα, χωρών.

Ο αρχαίος Ψαλμωδός δίνει με μια αλληγορική, εξαιρετικά όμως παραστατική εικόνα, τις κοινωνικές αντιδράσεις των ημερών μας. "Κύριε· ύψωσαν οι ποταμοί την φωνήν αυτών... ύψωσαν τα κύματα αυτών" (Ψαλμ. 93:3). Ποταμοί είναι σίγουρα οι κοινωνίες των ανθρώπων, που όχι μόνο με λόγια, αλλά και με έργα απειλούν να σαρώσουν κάθε ηθικό ή νομικό φραγμό και να βυθίσουν την ανθρωπότητα στο χάος το ηθικό, το κοινωνικό, ακόμα και το πολιτικό!

Στο πρόβλημα τούτο, όσο δύσκολο κι αν φαίνεται (στην πρώτη βιαστική ματιά), ο Λόγος του Θεού δίνει την ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Τι κι αν ύψωσαν οι άνθρωποι τη φωνή και τα έργα τους; Τι κι αν προσβάλλουν με βλάβη λόγια και άνομες πράξεις όχι μόνο τις αρχές του ΔΙΚΑΙΟΥ και της ΗΘΙΚΗΣ τάξης, αλλά ακόμα και τον θεμελιωτή τους τον Θεό... ο Κύριος και Θεός του σύμπαντος δεν κλονίζεται, ούτε και πρόκειται να κλονισθεί ποτέ από το θρόνο του (Ψαλμ. 93:4). Κι είναι αναπόφευκτο ότι θα αποδώσει δικαιοσύνη στον καθένα ατομικά για τις επιλογές, τα λόγια, τα έργα του, αλλά και συλλογικά θα κρίνει και θα τιμωρήσει όλους εκείνους, που σαν βρόμικο κύμα μανιασμένης θάλασσας ορθώνονται ενάντια στη Μεγαλοσύνη Του.

3. Οι άνθρωποι φαντάζονται πως είναι πιο σοφοί

Συμπέρασμα

από τον Θεό... και κάνουν το παν για να χλευάσουν και ευτελίσουν τις αλήθειες του Λόγου Του. Σ' αυτή την αντίεργη προσπάθειά τους επιστρατεύουν επιχειρήματα από την επιστήμη. Αλλά η επιστήμη δεν αντιστρατεύεται την Αγ. Γραφή. Είναι βέβαια γεγονός ότι η επιστήμη έχει τη δική της σφαίρα, ανεξάρτητη από εκείνη της Αγ. Γραφής. Η πρώτη μας διδάσκει αλήθειες που τις γνωρίζουμε με τη βοήθεια των αισθήσεων. Η δεύτερη μας φανερώνει αλήθειες του πνευματικού κόσμου, που μπορούν να γίνουν κτήμα κάθε ανθρώπου, χάριη στην πίστη. "Διότι με την καρδιάν πιστεύει τις προς δικαιοσύνην" (Ρωμ. 10:10).

Ο πιστός του Θεού δεν πτοείται, ούτε επηρεάζεται απ' όσα ακούει να λέγονται αντίθετα προς τις αλήθειες της Βίβλου. Στις βλασφημίες, τους χλευασμούς και τις καυχησιολογίες των εργατών της ανομίας, ο Λόγος του Θεού δίνει απάντηση αποστομωτική: "Καταλάβετε το οι άμυναλοι μες στο λαό κι εσείς οι ανόητοι πότε θ' αποκτήσετε σύνεση; Αυτός που την ακοή δίνει, μπορεί να μην ακούσει; ή Αυτός που τα μάτια έφτιαξε γίνεται να μη βλέπει; Αυτός που συνετίζει τα έθνη είναι δυνατό να μη τιμωρεί; Εκείνος που τον άνθρωπο διδάσκει, πώς θα 'ταν πιθανό να μη γνωρίζει; Ο Κύριος γνωρίζει τις σκέψεις της ανθρώπων, ξέρει πόσο μηδαμινές (μάταιες) είναι" (Ψαλμ. 94:8-11). Γι' αυτούς τους σοβαρούς λόγους ο πιστός οφείλει ν' ακούει με πολλή επιφύλαξη τ' ανθρώπινα λόγια· προπάντων να μη χάνει το θάρρος του και να διατηρεί σταθερή την εμπιστοσύνη του στον Θεό!

4. Διατείνονται μερικοί πως στις μέρες μας, τις τόσο πονηρές, είναι όλο και πιο δύσκολο να παρουσιάζει κανείς ζωή συνεπή προς τις Αρχές του θείου Λόγου. Η άποψη αυτή είναι πέρα για πέρα λαθεμένη.

Αν αφήσεις να μιλήσει (στην ψυχή σου) το Άγιο Πνεύμα, θα διαπιστώσεις ότι πραγματικά ΜΑΚΑΡΙΟΣ είναι ο άνθρωπος τον οποίο ο Θεός τον συνετίζει και τον διδάσκει με το ΝΟΜΟ Του! Αυτόν τον άνθρωπο ο Θεός τον ανακουφίζει τις δύσκολες μέρες, έως ότου έρθει η ώρα της τιμωρίας για τον ασεβή (εδ. 12-13).

Είναι βέβαια αλήθεια, ότι εξαιτίας της κακίας, του δόλου, της άδικης κριτικής που ο πιστός αντιμετωπίζει σ' αυτό τον κόσμο, δεν αποκλείεται κάποτε να χάσει παροδικά τον ενθουσιασμό του για τις αλήθειες του Λόγου του Θεού, να νομίσει πως οι πνευματικές του δυνάμεις τον εγκαταλείπουν, και να αποθαρρυνθεί... Τότε έρχονται στη σκέψη του ερωτήματα κρίσιμα, όπως: "Ποιος θα μου συμπαρασταθεί ενάντια στους κακούς; Ποιος θα με υπερασπιστεί ενάντια στους δράστες της ανομίας;" (Ψαλμ. 94:16).

Μη σε πιάνει πανικός αγαπητέ αδελφέ. Απάντηση αλλά και ΛΥΣΗ θαυμαστή είναι έτοιμος να σου χαρίσει ο Θεός. Αρκεί εσύ, κι εγώ, κι ο καθένας μας να είμαστε πάντοτε πιστοί τηρητές του Θείου Λόγου!

Μέσα στις συμπληγάδες του πονηρού αυτού κόσμου, ποτέ δε θα μπορούσαμε να βρούμε τη δύναμη να μείνουμε πιστοί στον Κύριό μας, σταθεροί στις αρχές του Ευαγγελίου Του, ακλόνητοι στην πεποίθησή μας στον Θεό αν δεν μας σκέπαζε το ΕΛΕΟΣ Του. "Την ώρα που έλεγα κλονίσθηκαν τα βήματά μου, το έλεός Σου, Κύριε, με στήριξε!" "Όταν πολύ ήταν το άγχος μέσα μου οι παρηγορίες σου εύφραναν την ψυχή μου" (εδ. 18, 19).

Κι αν, τέλος, όλες οι δυνάμεις του κακού προσβάλουν την "ψυχή του δικαίου", αυτός βεβαιώνει: "Αλλ' ο Κύριος είναι εις εμέ καταφύγιον, και ο Θεός μου το φρούριον της ελπίδος μου!" (εδ. 22).

Επιμύθιο:

Στο βιβλίο της Αποκάλυψης (κβ' 18, 19) επαναλαμβάνεται η εντολή προς τους πιστούς, να τηρούν το Λόγο του Θεού χωρίς να προσθέτουν ή ν' αφαιρούν τίποτε απ' αυτόν. (Δες και Δευτερ. δ' 2, ιβ' 32, Ιησ. Ναυή α' 7-8.)

Και έρχεται ο Χριστός να τονίσει τη σοβαρότητα της εντολής αυτής με τη διακήρυξη: "Αληθώς σας λέγω, έως αν παρέλθι ο ουρανός και η γη, ιώτα εν ή μία κεραία ου μη παρέλθι από του Νόμου έως αν πάντα γένηται" (Ματθ. ε' 18 και Λουκ. ις' 17). Όπως διατυπώνει εδώ ο Κύριος την ισχύ του Νόμου, φαίνεται καθαρά ότι δεν απευθύνεται στον άνθρωπο, αλλά εξυψώνει τον ίδιο τον ηθικό νόμο, το θείο θέλημα, το οποίο οπωσδήποτε θα επικρατήσει τελικά, οποιαδήποτε και αν θα είναι η στάση του ανθρώπου απέναντί του!!

Τελικό συμπέρασμα

Αν αναλογισθούμε ότι το θέλημα του Θεού είναι μυστήριο (Εφεσ. α' 9), κι ότι το Ευαγγέλιο είναι μυστήριο (στ' 19), τότε κατανοούμε τη μεγάλη αλήθεια:

- ότι ο άνθρωπος που έχει στα χέρια του το Βιβλίο που του μιλάει για τον Θεό και τις αιώνιες αλήθειες Του, δεν κρατάει ένα οποιοδήποτε βιβλίο.

- ότι διαβάζοντάς το, πρέπει να έχει μυστική κοινωνία με τον Θεό και

- ότι τότε μόνον ο θείος Λόγος τον ωφελεί, όταν ο αναγνώστης -εσύ/εγώ- του επιτρέπουμε να εισχωρήσει στον εσωτερικό μας κόσμο και να βάλει μέσα μας την ίδια τάξη που υπάρχει στο σύμπαν, ώστε, όπως το σύμπαν δεν αποχέει στην πορεία του, έτσι να συμβαίνει και στη δική μας ζωή! Να μην αποχοούμε ποτέ στην πνευματική πορεία μας. _

Ο κ. Χ. Μοσχίδης είναι παιδίατρος.

Το έργο του Ευαγγελίου μεταξύ των Ελλήνων στη Μικρά Ασία μέχρι το 1922

Μία σύντομη ιστορική αναδρομή

Το έργο του Ευαγγελίου στην Μικρά Ασία ξεκίνησε από Αμερικανούς Ιεραποστόλους στα πρώτα σαράντα χρόνια του 19^{ου} αιώνα. Οι Ιεραπόστολοι αυτοί είχαν εγκατασταθεί σε διάφορα κέντρα της Μ.Ασίας με την ελπίδα να επηρεάσουν τους Μουσουλμάνους γι' αυτό το λόγο μελέτησαν την Τουρκική γλώσσα. Αυτό το έργο βρήκαν ότι άγγιζε τα όρια του ακατόρθωτου και έτσι έστρεψαν την προσοχή τους στον αυτόχθονα Χριστιανικό πληθυσμό. Αυτός ο πληθυσμός αποτελείται μερικώς από Έλληνες και μερικώς από Αρμένιους. Μεταξύ αυτών των δύο εθνοτήτων υπήρχε σημαντική διαφορά σε θρησκευτικές δοξασιές και έθιμα. Οι Έλληνες ήταν εξαιρετικά ζηλότυποι στη διαφύλαξη της εθνικής τους εκκλησίας: της «Ανατολικής Εκκλησίας του Χριστού» (καλύτερα γνωστής σαν «Ελληνική Εκκλησία» ή «Ορθόδοξη Εκκλησία»), ένα σύστημα που συνέχιζε αναλλοίωτο και άκαμπτο από την 7^η Οικουμενική Σύνοδο, η οποία συγκλήθηκε στην Νίκαια το έτος 787 μ.Χ. και αποκατέστησε την λατρεία των αγίων εικόνων, ενώ οι Αρμένιοι είχαν περάσει από μια διαβάθμιση μεταρρύθμισης κάτω από την καθοδήγηση του Γρηγορίου του Φωτιστή και ήσαν περισσότερο επιδεκτικοί να ακούσουν τους Ιεραποστόλους. Η διαφορετική στάση αυτών των δύο εθνοτήτων σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η Τουρκική ομιλείτο από όλους τους Αρμένιους, ενώ οι Έλληνες εκτός λίγων εξαιρέσεων χρησιμοποιούσαν την Ελληνική γλώσσα (η γνώση της οποίας παρουσίαζε επιπρόσθετη σοβαρή δυσκολία) οδήγησε τους Ιεραποστόλους να στρέψουν τις προσπάθειες τους κυρίως στους Αρμένιους. Παρόλα αυτά σε μέρη όπου Έλληνες μιλούσαν Τουρκικά,

μερικοί προσηλυτίστηκαν και προσχώρησαν σε Αρμενικά Ευαγγελικά εκκλησιάσματα. Μόνο δύο ή τρία Τουρκόφωνα εκκλησιάσματα σχηματίστηκαν εξολοκλήρου από Έλληνες.

Ήταν το έτος 1883 που έγινε η πρώτη πετυχημένη προσπάθεια για ένα αποκλειστικά Ελληνικό έργο που ξεκίνησε στην Σμύρνη της Μικράς Ασίας από τον μακαριότατο μνήμης αιδέσιμο Γεώργιο Κωνσταντίνου, που είχε γίνει γνωστός αρκετά χρόνια πριν σαν Αμερικανός Ιεραπόστολος αν και ο ίδιος είχε την Ελληνική εθνικότητα. Ίδρυσε με ένα μικρό αριθμό προσήλυτων Ελλήνων ένα Ευαγγελιστικό Σωματείο με την επωνυμία «Ελληνικός Ευαγγελικός Σύνδεσμος» το οποίο αργότερα μετονομάστηκε σε «Ελληνική Ευαγγελική Ένωση Σμύρνης». Αυτό το σώμα ανέλαβε “να δώσει την Αγία Γραφή στους Έλληνες διαμέσου των Ελλήνων” και αυτό χωρίς αμφιβολία ήταν ο καλύτερος τρόπος για να εργαστεί κανείς ανάμεσα σε ένα λαό εξαιρετικά επιφυλακτικό σε αλλοδαπές παρεμβάσεις. Ήταν μια ειλικρινής προσπάθεια που έφερε πράγματι τις ευλογίες του Κυρίου. Αυτή η Ένωση ανέλαβε χωρίς καθυστέρηση το Ελληνικό τμήμα του έργου στη γειτονική πόλη της Μαγνησίας. Σε σύντομο διάστημα μετέφερε το έργο στην Σπάρτη της Πισιδίας με την απουσία εκεί ενός νέου αποφοίτου του Αμερικανικού Κολεγίου της Μερξεφούντας τον κύριο Παντελή Φιλαδέλφεια. Αργότερα άνοιξε στην Σμύρνη ένα ημερήσιο και Κυριακό Σχολείο για φτωχά αγόρια και κορίτσια. Μετά από μια περιοδεία του Δρος Κωνσταντίνου στις νότιες ακτές της Μαύρης Θάλασσας, οι λίγοι διαμαρτυρούμενοι Έλληνες που κατοικούσαν στα Κοτύωρα (Ορντού) παροτρύνθηκαν να σχηματίσουν ένα πυρήνα Ελληνικού εκκλησιασματος και ο κύριος Π. Φιλαδέλφειος μετατέθηκε εκεί και έτσι ένα αξιόθαύματο έργο πραγματοποιήθηκε. Σε διάστημα μερικών χρόνων το πολυπληθέστερο Ελληνικό Ευαγγελικό εκκλησίασμα σχηματίστηκε εκεί. Ένα χωριό στα βουνά της περιοχής συμπεριλήφθηκε στην Ένωση Σμύρνης. Έτσι το 1887 αυτό το σώμα συμπεριλάμβανε πέντε σταθμούς δηλ. την Σμύρνη, Μαγνησία, Βαϊνδύριο (αργότερα τα Θυάτεια), Ορντού και Σεμέν.

Αυτό το έργο ήταν κάτω από τον έλεγχο ενός Συμβουλίου με έδρα την Σμύρνη που εκλεγόταν από τα μέλη της Ενώσεως και συμπεριλάμβανε έναν Ιεραπόστολο που εκπροσωπούσε την Ιεραποστολή, επειδή αυτή ήταν από τους πιο σημαντικούς συμπαραστάτες όσον αφορά τα οικονομικά.

Έκτός των πέντε αυτών εκκλησιασμάτων που ήταν υπό τον έλεγχο της Ενώσεως της Σμύρνης, το έργο μεταξύ των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης ήδη είχε αρχίσει κάτω από τον απευθείας έλεγχο της Αμερικανικής Ιεραποστολής, επίσης και σε διάφορες τοποθεσίες κοντά στην Μαύρη Θάλασσα και στο εσωτερικό όπως στην Καισάρεια και την Καπαδοκία, στο Προκόπιο της Φρυγίας, στην Φάτσα, Οινόη, Σαμψούντα, Πάφρα, Αλατσάμι στην περιοχή του Πόντου, στο Ντεμυρντές, Σαρντογάν, και Μπάντιρμα στην Βιθυνία και Αδριανούπολη στην Θράκη.

Από αυτά τα συνήθως μικρά εκκλησιασμάτια ή ευαγγελικές ομάδες αυτά της Κωνσταντινούπολης και της Σαμψούντας επανειλημμένα εξέφρασαν την επιθυμία να ενωθούν με την Ένωση της Σμύρνης και φυσικά μια ευρύτερη Ένωση θα έπρεπε να μην συνεχίζει κάτω από τον έλεγχο της Επιτροπής που εκλεγόταν από τα εκκλησιασμάτια της Σμύρνης. Θα έπρεπε να υπάρξει καλύτερη προσαρμογή όσον αφορά την διοίκηση και μετά από προσεκτική έρευνα στο πρόβλημα από τα ενδιαφερόμενα εκκλησιασμάτια, η οποία διήρκεσε περίπου δύο χρόνια, αποφασίστηκε ότι η Προεσβυτερική μορφή εκκλησιαστικής διακυβέρνησης ήταν σύμφωνη με τις Γραφές, αρμόζουσα για μια ευρύτερη Ένωση και η καλύτερα αποδεκτή να ανταποκριθεί στον Ελληνικό χαρακτήρα.

Έτσι τον Μάιο του 1914 εκπρόσωποι των μεγαλύτερων εκκλησιασμάτων δηλ. Ορντού, Κωνσταντινούπολης, Μαγνησίας και Σμύρνης συναντήθηκαν στην Αμερικανική εκκλησία της Σμύρνης και τελικά συμφώνησαν επί του Καταστατικού αυτής της διευρυμένης «Ελληνικής Ευαγγελικής Ένωσης». Κατά την διάρκεια αυτών των συσκέψεων ξέσπασαν ξαφνικά άγριες επιθέσεις ενόπλων Τούρκων χωρικών ενάντια στον Ελληνικό πληθυσμό της ακτογραμμής από τα Δαρδανέλλια έως κάτω στο απώτατο άκρο της Νότιας Μικράς Ασίας που ανάγκασε τους κατοίκους αυτών των περιοχών με εξαίρεση της Σμύρνης και μερικών άλλων μεγάλων πόλεων να βρουν καταφύγιο στην αντίπερα όχθη του Αιγαίου πελάγους σε Ελληνικό έδαφος. Αυτές οι επιθέσεις ήταν σύμφωνες με την συμβουλή που δόθηκε από την Γερμανία στην Τουρκία και συγκεκριμένα από τον γερμανό στρατηγό Liman von Sanders, να απογυμνωθεί τελείως η ακτογραμμή από Έλληνες κατοίκους.

Μέσα σε αυτή την αναταραχή και με την ελπίδα μιάς καλύτερης ευκαιρίας στο μέλλον η πρώτη Γενική Συνέλευση της Ελληνικής Ευαγγελικής Ένωσης στην Τουρκία τερατίστηκε. Σύντομα ξέσπασε ο Μεγάλος Πόλεμος (1^{ος} Παγκόσμιος)* και καθ' όλη την διάρκεια του υπήρξαν δεινά όπως οι πλέον σκληρές εκποτίσεις και διώξεις των Ελλήνων και Αρμενίων με συνέπεια την διακοπή επικοινωνίας και ήταν αδύνατο για τους εκπροσώπους των εκκλησιασμάτων να συναντιούνται εκτός από τρεις, της Σμύρνης, Μαγνησίας και Θυατείρων.

* επεξήγηση του μεταφραστή

Παρούσα άποψη του έργου του Ευαγγελίου στην Ελλάδα από το 1922

Η Ελληνική καταστροφή στην Μικρά Ασία τον Σεπτέμβριο του 1922, έφερε σχεδόν το σύνολο του ξεριζωμένου Ελληνισμού από την Ασιατική Τουρκία στην Ελλάδα και τα απομεινάρια των Ελληνικών Ευαγγελικών εκκλησιασμάτων διασκορπίστηκαν σε διάφορες περιοχές μαζί με τον υπόλοιπο Ελληνικό πληθυσμό. Τον καιρό αυτό τρία εκκλησιασμάτια ήταν ενεργά στην Ελλάδα συγκεκριμένα στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα. Αυτή η εισροή των απομεινारीών

των Ευαγγελικών εκκλησιασμάτων από την Μικρά Ασία, αβάσταχτη για τις μικρές εμπειρίες που περιλάμβανε για αυτούς τους πρόσφυγες, ήρθε σαν Ευλογία από το Θεό για το έργο στην Ελλάδα. Σύντομα αυτοί οι πρόσφυγες βρήκαν τον δρόμο τους σε διάφορες περιοχές. Μερικοί έγιναν μέλη της εκκλησίας στην Θεσσαλονίκη, άλλοι στα Ιωάννινα. Αρκετοί πρόσφυγες από τον Πόντο προσχώρησαν στην υπάρχουσα εκκλησία των Αθηνών. Πρόσφυγες από έξι διαφορετικά εκκλησιασμάτια σχημάτισαν με την έγκριση της Συνόδου, την Β' Ελληνική Ευαγγελική εκκλησία των Αθηνών. Ο μεγαλύτερος αριθμός του λαού του Πόντου δημιούργησε το πολυπληθέστερο Ελληνικό Ευαγγελικό εκκλησιασμάτιο στην Κατερίνη κάτω από την σκιά του Ολύμπου. Άλλοι εγκαταστάθηκαν σε μία γειτονική τοποθεσία που ονομαζόταν Αρμπαούτ και τώρα Σεβαστή. Άλλοι εγκαταστάθηκαν σε μία τοποθεσία κοντά στην αρχαία Πέλλα, όπου είχε γεννηθεί ο Μέγας Αλέξανδρος. Μερικοί σχημάτισαν ένα εκκλησιασμάτιο στην Βέροια. Άλλοι ενίσχυσαν μια αποικία προσφύγων σε μία τοποθεσία που τώρα ονομάζεται Ακροπόταμος και σε πολλές άλλες τοποθεσίες ομάδες Ελλήνων διαμαρτυρομένων συγκεντρώθηκαν, σχηματίζοντας διάφορους πυρήνες για μελλοντική εξέλιξη.

Τώρα έγινε σαφές ότι αυτή η ταχεία επέκταση του έργου του Ευαγγελίου έφερε οικονομική πίεση σε διάφορα εκκλησιασμάτια και ομάδες μη ξεχνώντας ότι αριθμητικά το μεγαλύτερο μέρος αποτελείται από πρόσφυγες.

Κατά κύριο λόγο υπήρχε επείγουσα ανάγκη κτιρίων για συνάξεις της εκκλησίας. Αυτή η ανάγκη καλύπτεται μερικώς σε διάφορα μέρη από την θαυμαστή αυτοθυσία των μελών και την ακόμη πιο θαυμαστή βοήθεια από φίλους. Το χρέος που καθ' ανάγκη είναι αναπόφευκτο είναι μια βασιανιστική εμπειρία για ορισμένους από αυτούς και λαχταρούν την ημέρα που θα ελευθερωθούν από αυτό. Σε ένα δυο μέρη ακόμα προσπαθούν να αποκτήσουν μια αίθουσα δική τους.

Μετά έρχεται η στήριξη της ποιμανσης. Ένας μηνιαίος μισθός οχτώ ή εννέα στερεών μετά βίας είναι ικανοποιητικός για τις ανάγκες ενός ποιμένα ακόμα και σε ένα μικρό μέρος και μάλιστα εάν έχει ευλογηθεί με μισή δωδεκάδα ή και περισσότερα παιδιά! Τέτοια επισφαλής ζωή είναι μια προοπτική που αποτρέπει ακόμα και μια αφιερωμένη ψυχή να αναλάβει ένα τόσο γνήσιο πνευματικό έργο. Περισσότερο να αναφέρω ότι ακόμα και ένας τέτοιος μισθός δεν είναι απόλυτα εγγυημένος. Ως εκ τούτου είναι επικείμενος ο κίνδυνος ξηρασίας όσον αφορά ικανούς εργάτες για να διαδεχτούν αυτούς που θα πεθάνουν ή που θα ασχοληθούν σε νέους αγρούς και αυτό δημιουργεί την ανάγκη πιεστικής και επείγουσας βοήθειας. ❀

Μετάφραση: Ιωάννης Σωτηράκος

Το παραπάνω κείμενο, γραμμένο στα αγγλικά μετά την Μικρασιατική Καταστροφή, αποτελεί έκκληση προς τους ξένους φίλους του ελληνικού έργου για οικονομική βοήθεια προς την εξαθλιωμένη οικονομικά Ε.Ε.Ε. Παρουσιάζει όμως πολλά χρήσιμα ιστορικά στοιχεία.

Πώς θα 'ρθει η Αναζωπύρωση

του κ. Ιω. Έρτσου

«... μήπως εγώ είμαι, Κύριε;»

(Ματθ. κς' 22)

Το σωστό ξεκίνημα μιας αναζωπύρωσης στην εκκλησία, ποτέ δεν είναι ο ενθουσιασμός για μια καινούργια προσπάθεια βελτίωσης ή εξάπλωσης του πνευματικού έργου, ούτε η συχνότερη και πιο επίμονη προσευχή για να στείλει ο Κύριος ευλογίες πνευματικές, ούτε ακόμα η ανεύρεση του κακού που γίνεται αιτία κακοδαιμονίας, και η πάταξη του **μέσα στη ζωή των άλλων**. Αλλ' είναι η αληθινή ταπεινώση και συντριβή ενώπιον του Κυρίου ενός-ενός από μας. Είναι η χειρονομία μας θα 'λεγα, να εκθέσουμε ένας-ένας χωριστά τον εαυτό του κάτω απ' το φως του Κυρίου, με απόλυτη προθυμία να δεχτούμε σαν αμαρτωλοί, όσα ο έλεγχος του Πνεύματός Του θα 'φερε στην επιφάνεια.

Είναι πολύ εύκολο «να δείχνει κανείς με το δάχτυλο» (Ησ. νη' 9) το κακό στη ζωή των άλλων παραβλέποντας εκείνο που υπάρχει στη δική του ζωή. Είναι επίσης πολύ εύκολο, να προσπαθεί κανείς, να βγάλει «το ξυλάριον» απ' τον οφθαλμό του αδελφού του και να μη διακρίνει «τη δοκώ» που έχει αυτός στο δικό του οφθαλμό. Αυτό είναι το βδελυρό

πνεύμα της αυτοδικαίωσης, που προκάλεσε κάποτε τον Υιό του Θεού να το ελέγξει με τα βαριά λόγια: «Υποκριτά, έβαλον πρώτον την δοκόν εκ του οφθαλμού σου, και τότε θέλεις ιδεί καθαρώς δια να εκβάλης το ξυλάριον εκ του οφθαλμού του αδελφού σου» (Ματθ. ζ' 5).

Κι ήρθε στο νου μου τώρα, η σκηνή του τελευταίου δείπνου του Κυρίου μας με τους μαθητές Του. Ενώ όλα βιάζαν ομαλά, σε μια ατμόσφαιρα αγάπης και συνεννόησης, ξάφνου ακούστηκε η φωνή του Κυρίου, με τα κοφτερά λόγια: «Εις εξ υμών θέλει με παραδώσει» (Ματθ. κς' 21). Θα 'ταν λογικό, γι' ανθρώπους που ήσαν πράγματι αθώοι σε μια τέτοια κατηγορία, να δυσανασχετήσουν, να ζητήσουν εξηγήσεις, ή και να θιγούν. Όμως, καθώς μας λέει η Γραφή, άρχισαν να λυπούνται, να αυτοξετάζονται και να ρωτούν ένας-ένας: «Μήπως εγώ είμαι, Κύριε;» (εδ. 22). Να, λοιπόν, το σημείο απ' το οποίο ξεκινάει μια γνήσια Αναζωπύρωση Εκκλησίας.

Είναι λίγο σκληρό τούτο, το ξέρω. Να πούμε στον Κύριο να μας δείξει όσα τυχόν στραβά υπάρχουν στη ζωή μας, έτοιμοι να τα δεχτούμε και να τα απαρηθούμε.

Αλλά, για καθετί καλό κι ευλογημένο που θα 'ρθει στη ζωή μας, πρέπει να κατατεθεί κάποιο κόστος. Καμιά φορά βαρύ, πολύ βαρύ. Όμως, άλλος δρόμος απ' αυτόν δεν υπάρχει. Αν ο Κύριός μας έπρεπε να καταθέσει το βαρύ κόστος του σταυρικού Του θανάτου για να πετύχει η σωτηρία μας, πώς εμείς θα 'χαμε την απαίτηση να αποχτούμε τις ευλογίες Του μ' ένα μικρό κόστος, αν όχι χωρίς κανένα κόστος;

Αναζωπύρωση, λοιπόν, έχει να πει κατάθεση κόστους απ' της πλευράς του πιστού. Θα το αποφασίσουμε άραγε, αν ενδιαφερόμαστε για την αναζωπύρωσή μας; Ιδιαίτερα σήμερα που ο Ερχομός του Κυρίου να μας παραλάβει είναι τόσο κοντά, η δε ανάγκη ευαγγελισμού του κόσμου τόσο μεγάλη κι επιτακτική!

Ο Κύριος να μας μιλήσει! ❀

Ο κ. Ι. Έρτσος είναι ιδρυτής του προγράμματος
“Λίγες στιγμές με την Αγία Γραφή”.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΑΚΗΣ

Η ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΕΛΛΗΝΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ

Μία ζωή με πολλά μηνύματα.

Μία παραγωγή DVD του περιοδικού “Αστήρ της Ανατολής”.

ΤΙΜΑΤΑΙ 20 ΕΥΡΩ

Για παραγγελίες: “Αστήρ της Ανατολής”. Λεωφ. Αμαλίας 50, 105 58 Αθήνα
Τηλ.: 210 3231079 – Fax: 210 3316 577 email: astir@gec.gr

1852 - 1934

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΑΚΗΣ
Η ιστορία ενός Έλληνα χριστιανού
επιχειρηματία

Η Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου

του κ. Στ. Κατσάρκα

Συνέχεια από το προηγούμενο

Χαρακτηρίσαμε στον τίτλο τη νύχτα τούτη του Αγίου Βαρθολομαίου σαν «κορύφωση της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας». Ίσως θα ήταν σωστότερο να τη λέγαμε «κορύφωση της πολιτικής μηχανορραφίας» από μέρους των κρατούντων, της πολιτείας και του κλήρου, που τεχνητά δημιούργησαν τη μισαλλοδοξία ανάμεσα στα πλήθη. Ο γάλλος ακαδημαϊκός Αντρέ Σαμσόν σ' ένα του άρθρο το καλοκαίρι του 1972, με τη συμπλήρωση 400 ακριβώς χρόνων απ' τη σφαγή των ουγενότων, γράφει τα εξής χαρακτηριστικά πάνω στο θέμα αυτό: «Η σύγχρονη ιστορική κριτική φαίνεται να 'χει εισχωρήσει μ' επιτυχία μεσ' το μυστήριο εκείνης της τερατώδους νύχτας και των ημερών εκείνων της παραφροσύνης, χωρίς όμως πάντοτε να τις τοποθετεί μέσα στο φως της απόλυτης αλήθειας. Συνέπεια της αποτυχημένης απόπειρας ενάντια στον Γκασπάρ ντε Κολινύ, προετοιμασμένης από τη βασίλισσα –μητέρα, η νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου υπήρξε χωρίς αμφιβολία ένας αυτοσχεδιασμός ομαδικού παραληρήματος, αιφνίδια εκτέλεση σχεδίων θεμελιωμένων από πολύ καιρό πριν. Χαιρετίζουμε τη μορφή αυτού του μεγάλου άρχοντα - του Κολινύ- που ήταν σύγχρονα κι ο αρχηγός της μερίδας των μεταρρυθμιστών, και που άξιζε τη θέση τούτη. Η μανία των εχθρών του εναντίον του αποτελεί μια τρανή απόδειξη γι' αυτό. Η σφαγή υπήρξε ένας αυτοσχεδιασμός, αλλά η επιτυχία της ήταν εξασφαλισμένη από πολλά χρόνια πριν. Χρόνια και χρόνια πιο πριν, κήρυκες στο άγιο βήμα, δόκτορες στη Σορβόννη και ρήτορες στα σταυροδρόμια, δίδασκαν στα πιο ανύποπτα πλήθη το μίσος ενάντια σ' αυτούς που ήθελαν να διαβάσουν τη Βίβλο στη γλώσσα τους, που ήθελαν να κανονίσουν τη ζωή τους σύμφωνα με το ευαγγέλιο, και που μιλούσαν στον ενικό προς το Θεό (Σημ.:οι γάλλοι καθολικοί χρησιμοποιούν τον πληθυντικό στις προσευχές τους από τις πιο μακρινές μέρες του μεσαίωνα). Οι πυρές, αναμμένες, και πολλαπλασιασμένες από τα πρώτα χρόνια του αιώνα, διακήρυτταν πως οι αιρετικοί ήταν άξιοι για κάθε βασανιστήριο, και πως δεν θάπρεπε να ανήκουν στην κοινωνία των ανθρώπων». Και συνεχίζει ο γάλλος

ακαδημαϊκός: «οι μεγάλοι δεν είχαν ανάγκη από τέτοιου είδους δικαιολογίες. Ήταν έτοιμοι να σκοτώσουν για τα επίγεια συμφέροντά τους. Έτσι λοιπόν, από τους πιο επιφανείς μεσ' στο βασίλειο μέχρι τους τελευταίους αλήτες, κι όλοι οι έντιμοι άνθρωποι, όλοι τους ήταν εξοικειωμένοι με την ιδέα της γενοκτονίας των ουγενότων, πριν ακόμη από την πραγματοποίησή της. Περισσότερο από τις μηχανορραφίες της Αικατερίνης των Μεδίκων και το φαρμάκι της καρδιάς της, περισσότερο απ' την απόφαση του βασιλιά, αυτή η διαμόρφωση της κοινής γνώμης εξηγεί τη σφαγή, και την κάνει αναπόφευκτη, μέσα σ' όλη της τη φοβία κι αγριότητα. Εκεί ακριβώς βρίσκεται το έγκλημα με το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του. Ήταν αυτή η μακρόχρονη προετοιμασία που έκανε δυνατή και πραγματοποιήσιμη τη σφαγή των ανυπεράσπιστων γερόντων και των μικρών παιδιών, που μέχρι την ώρα του θανάτου τους έπαιζαν μεσ' την αγκαλιά των δολοφόνων τους και τους αγκάλιαζαν τη γενειάδα. Ήταν αυτή που έκανε φονικά μαχαίρια να βυθιστούν στα στήθη εγκύων γυναικών, και που μεταμόρφωσε σε φονιάδες τα χαμίνια των δέκα και δώδεκα ετών».

Ο Σταυρός των ουγενότων

Αυτά γράφει ο Αντρέ Σαμσόν. Κι έχω τη γνώμη πως πιο πετυχημένα δε μπορούσε να περιγραφεί το ψυχολογικό υπόβαθρο και τα βαθύτερα αίτια της φονικής νύχτας. Κι είναι απερίγραπτα τραγικό, το να σκέφτεται κανένας πως η ανθρωπότητα σε παρόμοιες καταστάσεις δεν έχει κάνει μπροστά από τότε μέχρι σήμερα ούτε

ένα βήμα. Γιατί δεν άκουσε τη φωνή του Γιου του Θεού, ή και πολλοί απ' αυτούς που την άκουσαν δεν είχαν δύναμη ή ξεχώρισαν την πίστη τους απ' τη σκοπιμότητα για να μπορέσουν να επιβιώσουν σα δυνατοί. Κι είναι τούτο το μεγάλο πρόβλημα κι η τραγωδία της ανθρωπότητας...

Σύντομα αποδειχεται, πως η σφαγή τώσων και τώσων διαμαρτυρομένων δεν ωφέλησε τους ρωμαιοκαθολικούς. Ποτέ άλλωστε ο εξολοθρευτός και η σφαγή ωφέλησαν εκείνον που τα έκανε; Οι ουγενότοι, αν και αποδεκατισμένοι, συνασπίζονται, οχυρώνουν τα φρούριά τους κι οι πόλεμοι ξαναρχίζουν. Ο βασιλιάς Κάρολος από τη μέρα της σφαγής αδυνατίζει όλο και περισσότερο, και μέσα σε δυο χρόνια πεθαίνει, προφανώς από τύψεις. Είκοσι έξι χρόνια μετά από τη νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου, στα 1598, ο συνετός κι έξυπνος βασιλιάς Ερρίκος ο Δ', πρώην Ερρίκος της Ναβάρρας, παλιός ουγενότος που αναγκάστηκε σ' εξωμοσία για να γλιτώσει, εκδίδει το περίφημο «διάταγμα της Νάντης», βάζοντας τέλος στους θρησκευτικούς πολέμους, κι αναγνωρίζοντας ισοτιμία δικαιωμάτων ανάμεσα σε καθολικούς και διαμαρτυρομένους. Κι η σημερινή Γαλλία, τιμώντας τη μνήμη του μεγάλου τέκνου της, έκοψε με την ευκαιρία των τετρακοσίων χρόνων απ' τη νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου ειδικό αναμνηστικό μετάλλιο. Στη μια πλευρά εικονίζεται ο ναύαρχος με τα λόγια : «Gaspar de Coligny-Ναύαρχος της Γαλλίας, 1519-1572». Και στην άλλη πλευρά, κάτω από μια ανοιχτή Βίβλο, είναι γραμμένα τα λόγια του μεγάλου χριστιανού: «ο θάνατος είναι για μένα είναι ένα σίγουρο βήμα για να μπω στη ζωή». Κι από κάτω η υπογραφή :Coligny. Η λογική σ' αυτόν τον κόσμο είναι τόσο απλή, όσο και σπάνια. Κι η έλλειψη τούτη της λογικής, συνδυασμένη με τα πάθη τ' αβυσσαλέα της χαλασμένης εσωτερικά ανθρώπινης καρδιάς, είναι που δημιουργεί νύχτες σαν κι εκείνη του Αγίου Βαρθολομαίου. Και θα εξακολουθήσει να το κάνει...

Αν όμως η γενοκτονία των ουγενότων δεν ωφέλησε τους καθολικούς, σίγουρα έβλαψε τη Γαλλία κι ολόκληρη την ανθρωπότητα. Γιατί έκοψε τη φυσική πορεία της χώρας προς την απελευθέρωση απ' τα μεσαιωνικά δεσμά πάνω στην ανθρώπινη πνευματική ελευθερία κι αξιοπρέπεια. Η μερίδα των ουγενότων –το είπαμε- είχε στους κόλπους της, ό,τι εξοχότερο είχε να επιδείξει η Γαλλία σε πνευματική αριστοκρατία, όπως ομολογεί κι ο σύγχρονός μας γάλλος ιστορικός και συγγραφέας Αντρέ Μωρουά. Ο αγώνας των διαμαρτυρομένων ενάντια στο σκοταδισμό είναι μαζί κι ο αγώνας για την ελευθερία της συνείδησης και την ανεξαρτησία των θρησκευτικών πεποιθήσεων, αξίες που εκπροσωπούν την εποχή εκείνη την ελευθερία του πνεύματος στο σύνολό της. Με τη

σφαγή των ουγενότων όχι μόνο χάνονται οι επιφανέστεροι απ' αυτούς, μα μαζί ό,τι καλό έχει απομείνει προτιμά να εγκαταλείψει την πατρίδα και να ζητήσει καταφύγιο σε χώρες που έχουν ασπαστεί την διαμαρτύρηση, όπως η Αγγλία, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες, τα σκανδιναβικά κράτη. Άλλοι πάλι εξαναγκάζονται σ' εξωμοσία. Στο Παρίσι μόνο, 5000 ξαναγυρίζουν με τη βία στο δόγμα των πατέρων τους. Ο «νόμος» και η «τάξη» έχουν επιβληθεί και πάλι οριστικά στη χώρα...

Ο Ερρίκος ο τέταρτος υπογράφει το έδικο της Νάντης

Δεν ξέρω πόσοι απ' τους παρόντες που έχουν μια στοιχειώδη γνώση της νεότερης ιστορίας, θα δεχτούν σα σωστό τον παρακάτω ισχυρισμό μου. Δεν επιμένω να τον επιβάλω. Μα έχω δικαίωμα να τον εκφράσω. Δυο αιώνες αργότερα θα σαρώσει τη Γαλλία ένα ανατρεπτικό και αθεϊστικό κίνημα, προετοιμασμένο από πολλές δεκαετίες από ανθρώπους του πνεύματος, που δεν έχουν πια καμιά σχέση με την πίστη, ίσως από εντονότερη αντίδραση προς το εκκλησιαστικό κατεστημένο. Τ' αναμφισβήτητα αγαθά της γαλλικής επανάστασης θα μπορούσαν ίσως να γίνουν κτήμα του λαού με την επικράτηση της μεταρρύθμισης με τρόπο πιο ομαλό και χωρίς τις ακρότητες και τις σκοτεινές πλευρές, και θα μπορούσαν να συνυπάρξουν με την πίστη. Το δείχνουν χώρες όπως η Αγγλία, οι Κάτω Χώρες, τα σκανδιναβικά κράτη, η Γερμανία έξω από τις περιόδους της παραφροσύνης της, όπου η πορεία στάθηκε πολύ πιο ομαλή κι η εξέλιξη πολύ λιγότερο επώδυνη. Κι είναι ακόμη ένα ερώτημα, που θα τ' αφήσω αναπάντητο. Ο καθένας μας μπορεί να φιλοσοφήσει πάνω σ' αυτό. Μήπως άραγε μ' ανάλογους συλλογισμούς εξηγείται το φαινόμενο, ότι σε χώρες που αποδέσμευσαν το πνεύμα κι ακολούθησαν τη θρησκευτική μεταρρύθμιση και πορεύτηκαν κατά το δυνατόν ομαλά και χωρίς κλυδωνισμούς, δε μπόρεσε να στεριώσει στα νεότερα χρόνια η κομμουνιστική ιδεολο-

γία στην κακοήθη καρκινοματώδη μορφή της;

Η αποψινή μας διάλεξη δεν είχε απλώς σα σκοπό να ξαναζωντανέψει μια φρικιαστική σελίδα της ιστορίας, μόνο και μόνο επειδή έχει κάποια σχέση με την ευαγγελική εκκλησία όπου ανήκει αυτός που γράφει τις γραμμές τούτες. Και φυσικά ούτε ν' αναμοχλεύσει τα θρησκευτικά πάθη ενημερώνοντας τον ακροατή ή ξαναθυμίζοντάς του ένα έγκλημα, που προπάντων σήμερα για την αδιάφορη θρησκευτικά Γαλλία μόνο ιστορική σημασία έχει, και που στο κάτω-κάτω μετά από τα ομαδικά εγκλήματα του εικοστού αιώνα που ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο ρεκόρ θηριωδίας, έχει πάψει πια από καιρό να εντυπωσιάζει το σύγχρονο αναγνώστη. Ούτε είχαμε μόνο σα σκοπό να κάνουμε μερικές κρίσεις ιστορικού χαρακτήρα, έστω και με προεκτάσεις στο παρόν. Κι ακόμα λιγότερο σκοπεύσαμε να καταδείξουμε την υπεροχή κάποιας εκκλησίας σε βάρος άλλης, μια και όλες τους λιγότερο ή περισσότερο έχουν να επιδείξουν μαύρες σελίδες από μέρους κακών εκπροσώπων τους. Ας μη ξεχνάμε άλλωστε πως τη σωτηρία δεν την προσφέρει ούτε η εκκλησία, ούτε το δόγμα, παρά μόνο η πίστη στο Χριστό και στη απολυτρωτική Του δύναμη.

Μετάλλιο του Πάπα Γρηγορίου του 13ου
αναμνηστικό της σφαγής

Δε θάτανε λοιπόν ολοκληρωμένη η μελέτη μας, αν δε σκόπευε να οδηγήσει σε ορισμένες διαπιστώσεις χρήσιμες για τον καθένα μας. Λέμε πως ο δογματισμός δεν ωφελεί μα νοθεύει το πνεύμα και σκοτώνει τη γνήσια πίστη, δημιουργώντας στείρο φανατισμό και μισαλλοδοξία. Κι ακόμα πως η αληθινή πίστη στον Κύριο χαρίζει το πνεύμα της αγάπης και της ανοχής απέναντι σ' όλους, ακόμα και στους εχθρούς, όπως επανειλημμένα Εκείνος διακήρυξε. Ο δογματικός λοιπόν φανατισμός, και

το μίσος απέναντι στους αλλόδοξους κι «αιρετικούς» περνά πολύ μακριά απ' το δρόμο του Σταυρού· ας μην εξαπατάμε τον εαυτό μας. Κι ακόμα, η μισαλλοδοξία δημιουργείται κι υποθάλπεται έντεχνα από ανθρώπους με ανομολόγητα και κάθε άλλο παρά χριστιανικά συμφέροντα, όπως το μαρτυρεί και η ιστορία της νύχτας της τραγικής του Αγίου Βαρθολομαίου.

Κι είναι πολλά ακόμα τα κατάλοιπα της μισαλλοδοξίας στη χώρα μας, έστω και λιγότερα απ' το παρελθόν, όπου η απόπειρα για τη μετάφραση της Αγίας Γραφής κόντεψε να διχάσει ολόκληρο το έθνος μας στις αρχές του αιώνα. Μόλις πριν λίγα χρόνια ήρθε στο φως της δημοσιότητας κάποιο έγγραφο της γνωστής σε όλους μας ΕΥΠ –Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών- που πρότεινε να παρακολουθούνται στενά όσοι από τους πολίτες της χώρας μας δεν ανήκουν στο ορθόδοξο δόγμα, με τον ισχυρισμό ότι αντίθετα με τους ορθοδόξους, αυτοί, οι «αιρετικοί», δεν είναι ακέραιοι έλληνες και επομένως δεν μπορούν ν' απολαμβάνουν τα ίδια προνόμια με τους «ακέραιους» ορθοδόξους. Εξάλλου πολύ συχνά ακούγονται διάφορες ειδήσεις που δείχνουν πως δεν έχει ξεχαστεί καθόλου το κακό μισαλλόδοξο παρελθόν της χώρας μας, όπως π.χ ότι δεν διορίζονται στον εκπαιδευτικό κλάδο παρά μονάχα όσοι ανήκουν στο ορθόδοξο δόγμα, ή κάποιες δίκες για «προσηλυτισμό» με βάση τους απαράδεκτους μεσαιωνικούς νόμους που με τίποτε δεν μπορούν να καταργηθούν απ' τη νομοθεσία μας, όσες δημοκρατικές η σοσιαλιστικές κυβερνήσεις κι αν περάσουν από την εξουσία. Δυστυχώς η θρησκευτική και ιδεολογική ανοχή ούτε και σήμερα αποτελεί χαρακτηριστικό της ελληνικής κοινωνίας στο σύνολό της, σ' όποιο επίπεδο και σ' όποια κοινωνική ομάδα.

Το φαινόμενο της μισαλλοδοξίας είναι υπόθεση όλων μας, και οφείλουμε όλοι μας να το πολεμήσουμε. Γιατί –ας μην το ξεχνάμε- τις νύχτες του Αγίου Βαρθολομαίου τις διαδέχονται συνήθως οι ακόμα πιο αφώτιστες νύχτες των ιακωβίνων και των ροβεσπιέρων. Και ότε κανείς μας πια δε μπορεί να κάνει τίποτε. Μακάρι η αποψινή ομιλία να βοηθήσει, έστω και σε μικρό βαθμό, να συνειδητοποιήσουμε τη μεγάλη αυτή αλήθεια και ν' αντιδράσουμε ανάλογα απ' όποια θέση κι αν βρισκόμαστε και μ' όποιο τρόπο, πριν είναι αργά. ❀

Ο κ. Στ. Κατσάρκας είναι π. μηχανικός και διευθυντής της χορωδίας της Ελευθέρας Ε.Ε. Θεσσαλονίκης.

Αφησέ το έξω

του Martyn Lloyd-Jones

Η χριστιανική ζωή είναι πάντοτε έντονα προσωπική. Είμαστε όλοι τόσο πολύ σκλάβοι της συμβατικότητας. Ερχόμαστε σε έναν κόσμο γεμάτο από παραδόσεις και συνήθειες και έθιμα στα οποία τείνουμε να συμμορφωθούμε. Είναι το εύκολο και το ευνόητο πράγμα και είναι αλήθεια πως για τους περισσότερους από μας δεν υπάρχει κάτι που αντιπαθούμε περισσότερο από το να είμαστε ασυνήθιστοι ή διαφορετικοί. Ένα από τα πιο δύσκολα πράγματα που πολλοί άνθρωποι έχουν να αντιμετωπίσουν όταν γίνονται χριστιανοί είναι το ότι αυτό συνεπάγεται πως θα πρέπει να γίνουν διαφορετικοί. Αλλά πρέπει να γίνει. Ένα από τα πρώτα πράγματα που συμβαίνει σε ένα πρόσωπο που φωτίζεται από το μήνυμα του ευαγγελίου του Χριστού είναι ότι λέει στον εαυτό του: «Λοιπόν, δεν ξέρω τι συμβαίνει με την πλειοψηφία, εγώ είμαι μια ζωντανή ψυχή και είμαι υπεύθυνος για τη ζωή μου». Έτσι, όταν κάποιος γίνει χριστιανός αρχίζει πρώτα να βλέπει τον εαυτό του ως μια ξεχωριστή μονάδα μέσα στο μεγάλο αυτό κόσμο. Πρωτίτερα είχε απολέσει την ατομικότητα και την ταυτότητα του μέσα στο μεγάλο πλήθος στο οποίο ανήκε, αλλά τώρα στέκεται μόνος. Έτρεχε ξέφρενα μαζί με το πλήθος, αλλά τώρα σταματά απότομα ... Εγκαταλείπει το πλήθος. Δεν μπορείς να περάσεις το πλήθος από την περιστρεφόμενη πόρτα όλους μαζί, πρέπει να περνά ένας κάθε φορά. Αυτό κάνει τον άνθρωπο να κατανοεί ότι είναι υπεύθυνος απέναντι στο Θεό, τον Αιώνιο Κριτή. Η πύλη είναι στενή, με φέρνει πρόσωπο προς πρόσωπο με την κρίση, πρόσωπο προς πρόσωπο με το Θεό, πρόσωπο προς πρόσωπο με το ζήτημα της ζωής και της προσωπικότητας μου, της ψυχής μου και του αιώνιου προορισμού της.

Αλλά δεν πρέπει να αφήσω πίσω το πλήθος, τον κόσμο και τις «χαρές» του, θα πρέπει να αφήσω πίσω τον τρόπο του κόσμου. Αφήνουμε έξω από την πύλη τα πράγματα που ευχαριστούν τον κόσμο. Θα πρέπει να αφεθούν έξω από την πύλη τα πράγματα που ανήκουν και ευχαριστούν την πεσμένη μας φύση.

Ναι, αλλά το ζήτημα είναι ακόμα πιο δύσκολο. Αν πραγματικά θα θέλαμε να μπούμε στο το νέο τρόπο ζωής, χρειάζεται να αφήσουμε το «εγώ» μας έξω. Και είναι στο σημείο αυτό που ερχόμαστε αντιμέτωποι με το μεγαλύτερο σκάνδαλο. Είναι άλλο ζήτημα να αφήσουμε τον κόσμο και τον τρόπο του κόσμου έξω κι άλλο και το πλέον σημαντικό - να αφήσουμε το εγώ μας έξω. Δεν είναι παράλογο αυτό, είναι η κλασική γλώσσα της Καινής Διαθήκης. Το εγώ είναι ο Αδαμικός άνθρωπος, η πεσμένη φύση, κι ο Χριστός λέει πως θα πρέπει να αφεθεί έξω. «Βγάλτε από πάνω σας τον παλιό άνθρωπο», δηλαδή, αφήστε τον έξω από την πύλη. Δεν υπάρχει χώρος για δυο μαζί να περάσουν από την πόρτα, έτσι ο παλιός άνθρωπος θα πρέπει να αφεθεί πίσω.

Το ευαγγέλιο της Καινής Διαθήκης είναι πολύ ταπεινωτικό για το εγώ και την υπερηφάνεια. Στην αρχή της επί του όρους ομιλίας ερχόμαστε αντιμέτωποι με το «Μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι». Κανένας φυσικός άνθρωπος που έρχεται στον κόσμο δε θέλει να είναι «πτωχός τω πνεύματι». Από τη φύση μας είμαστε το ακριβώς αντίθετο. Γεννιόμαστε με μιαν υπερήφανη φύση, κι ο κόσμος κάνει ό,τι μπορεί για να ενθαρρύνει την υπερηφάνεια μας αμέσως με τη γέννηση μας. Το πιο δύσκολο πράγμα στον κόσμο είναι να γίνεις «πτωχός τω πνεύματι». Είναι ταπεινωτικό για την υπερηφάνεια κι όμως είναι ουσιαστικό. Στην είσοδο της στενής πύλης υπάρχει μια πινακίδα που λέει, «Αφισε έξω το εγώ σου». Πώς μπορούμε να ευλογούμε αυτούς που μας καταριούνται, να προσευχόμαστε γι αυτούς που μας χρησιμοποιούν δόλια, εκτός κι αν το έχουμε κάνει; Πώς μπορούμε να ακολουθήσουμε τον Κύριο και να γίνουμε τέκνα του ουρανού μας Πατέρα, και να αγαπούμε τους εχθρούς μας, αν πάντοτε προσπατεύουμε και φυλάγουμε το εγώ και φροντίζουμε γι αυτό; Το εγώ δεν μπορεί να επιβιώσει στην ατμόσφαιρα της βασιλείας του Θεού, θα πρέπει συνέχεια να σταυρώνεται. Μην έχετε αυταπάτες για αυτό. Αν νομίζεις πως η νέα ζωή είναι μια στην οποία θα αποκτήσεις μεγάλο όνομα και θα σε επαινέσουν και θα αισθάνεσαι υπέροχα, καλύτερα να σταματήσεις στο σημείο αυτό και να πας πίσω στην αρχή, επειδή αυτός που θα μπει από την πύλη θα πρέπει να αποχαιρετήσει το εγώ. ❀

Επί Σε Θαρρώ

Ησαΐας κεφ. 25 και 26

Γυμνός, ξυπόλυτος, προσέρχομαι Κύριε
γιατί επί Σε θαρρώ.
Πατώ στη γη που μούδωσες
με στητό κορμί κι' υψωμένες τις παλάμες
προς τον ουρανό
να ρουφήξουν όλοι οι πόροι μου
την αιώνια δύναμη της αγάπης Σου.
Ευχαριστώ και δοξάζω Εσένα τον μόνο αληθινό Θεό.

Σε εκζητώ Κύριε, κάθε ώρα, κάθε νύχτα, κάθε μέρα.

Επί Σε θαρρώ και παρακαλώ:
Φύλαγε "εν τελεία ειρήνη" το πνεύμα μου.
Συ, ευθύτατε, ευθυγράμμισε το βήμα μου
στην οδό του δικαίου.
Εξάγνιζε το είναι μου.
Γκρέμιζε τα υψηλά τείχη της περηφάνειας,
της οργής, της πανουργίας, της εκδίκησης.
Δίνε μου την χαρά να σε γνωρίζω κάθε μέρα
περισσότερο και περισσότερο.

Η λάμψη της παρουσίας Σου εντός μου
ας πυρπολεί την καρδιά μου
για να ξεχύνεται η φλόγα της αγάπης Σου
από μέσα μου στους γύρω μου.

Επί Σε θαρρώ,
Είσαι η δύναμη κι' η παρηγοριά
εμένα του φτωχού.
Είσαι το καταφύγιο στην ανεμοζάλη
όταν ξεσπάει το τσουνάμι των αμφιβολιών.
Εσύ με σκιάζεις
όταν με ζώνει ο καύσωνας του πονηρού.

Επί Σε θαρρώ σήμερα,
κι' Εσένα περίμενα
γιατί απ' αρχής οι βουλές κι' οι υποσχέσεις Σου
είναι πιστές και αληθινές.
Στην έμπρακτη αγάπη Σου
βλέπω την σωτηρία μου.

Σήμερα, είναι ώρα χαράς και ώρα ευφροσύνης!
Ο Κύριος σφούγγισε τα δάκρυα από το πρόσωπό μας!
Ο Κύριος ενίκησε το θάνατο!
Πού, θάνατε ο όλεθρός σου; Πού, άδη η φθορά σου;
Πού, θάνατε το κέντρο σου; Πού, άδη η νίκη σου;
Αλληλούια, Αμήν.

Α. Βαλαή

Παγκόσμια Χριστιανικά Νέα

Οικουμενικό Φόρουμ Ευρωπαίων Χριστιανών Γυναικών

Από 13-17 Οκτωβρίου 2004, 51 γυναίκες από 20 ευρωπαϊκά κράτη πήραν μέρος στη συνάντηση εκπροσώπων του Οικουμενικού Φόρουμ Ευρωπαίων Χριστιανών Γυναικών στο Loccum της Γερμανίας με γενικό θέμα, **“οι Χριστιανικές αρχές μέσα σε μια πολυπολιτισμική Ευρώπη”**, Σκοποί και δυνατότητες των γυναικών.

Για μένα ήταν μια όμορφη εμπειρία συνάντησης γυναικών των 3 χριστιανικών ομολογιών μέσα σε ένα πνεύμα αδελφικό, αλληλοσεβασμού και αλληλοεκτίμησης. Γνωρίμεις με άτομα που ασκούν την πίστη τους ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των συνθηκών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν σε διάφορους τομείς στο κοινωνικό πλαίσιο που ζουν, που πολλές φορές διαφέρει από τόπο σε τόπο. Ιδιαίτερα χάρηκα προσωπικά, καθώς είχα την ευκαιρία να συναναστραφώ με δύο συμπατριώτισσές μου τις κ.κ. Γεωργία Τσούλου Χάρδα Ορθόδοξη και Ζοσιάν Σούλου Καθολική, να ανταλλάξουμε γνώμες και εμπειρίες και να αντιπροσωπεύσουμε την πατρίδα μας.

Αρχή έγινε με την ανάπτυξη του βιβλικού χωρίου: Μιχαίας 4, 5 *«Καθένα από τα άλλα έθνη υπακούει στο δικό του θεό, ενώ εμείς οι Ισραηλίτες ακολουθούμε τον Κύριο που είναι ο Θεός μας, και αυτό θα κάνουμε για πάντα»*.

Στη συνέχεια, σε χαιρετισμό που έφερε ο Ρωμαιο-καθολικός επίσκοπος Josef Homeyer, τόνισε τις χριστιανικές αξίες που πρέπει να διέπουν τις πολυπολιτισμικές και πολυθρησκευτικές κοινωνίες μας. Επίσης τόνισε το ρόλο που παίζουν και πρέπει να παίζουν οι χριστιανοί στην Ευρώπη και ποιές θα πρέπει να είναι οι αρχές που διέπουν τις σχέσεις τους. Δεν πρέπει να ξεχνούμε την ιστορία μας και την οντότητά μας καθώς ζούμε σε μια εποχή εκκοσμίκευσης της εκκλησίας και πλουραλισμού (sekularismus + pluralismus) αλλά χρειάζεται να καλλιεργούμε πνεύμα συμφιλίωσης. Συγχρόνως πρέπει να

υπάρχει αναγνώριση των άλλων και ανεκτικότητα. Κυρίως να μη ζούμε απλά ο ένας δίπλα στον άλλο αλλά να πλησιάζουμε ο ένας τον άλλο. Τα ανθρώπινα δικαιώματα, παίζουν βασικό ρόλο.

Η Λουθηρανή επίσκοπος Margot Käsmann τόνισε πως η εκκλησία στην κοινωνία που ζούμε δεν παίζει τόσο σπουδαίο ρόλο αλλά παρόλα αυτά υπάρχουν αρχές που καθορίζονται από τη Βίβλο και θα πρέπει να τηρούνται όπως:

- Η δικαιοσύνη
- Το ότι δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ φύλων και φυλών.
- Ότι πρέπει να υπάρχει αμοιβαίος σεβασμός των θρησκειών (π.χ. τα δικαιώματα που διεκδικούν οι οπαδοί μιας θρησκείας σαν μειονότητα σε έναν τόπο να παρέχονται ανάλογα και στις μειονότητες εκεί που οι ίδιοι είναι πλεινότητα). Βία δεν μπορεί να στηριχθεί θεολογικά.
- Υποχρέωσή μας είναι να προστατεύουμε την δημιουργία.
- Να προστατεύουμε την ανθρώπινη ύπαρξη (έμβρυο).
- Να καλλιεργείται το οικουμενικό πνεύμα, το ότι είμαστε αδέρφια χωρίς εθνικά σύνορα.
- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στην κακώς ίσως εννοουμένη ελευθερία των μέσων μαζικής ενημέρωσης (πορνογραφία, σεξουαλικότητα).
- Τέλος να παύσει η επαγγελματική εκμετάλλευση των γυναικών.

Και όλα αυτά, αν θέλουμε να έχουμε μια ειρηνική Ευρώπη.

Η ομιλία που ακολούθησε της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου στο Münster Dorothea Sattler στράφηκε μεταξύ άλλων στην αγάπη του Θεού που εκδηλώνεται ποικιλοτρόπως στην Αγία Γραφή. Η χάρη του Θεού είναι που Τον κάνει να είναι πολυέλεος χωρίς όμως αυτό να περιορίζει την δικαιοσύνη Του. Πως μας μεταχειρίζεται όταν δεν προσέχουμε την προειδοποίησή Του; Ένα παράδειγμα: Ποιά θέση παίρνουμε και πως σεβόμαστε τη δημιουργία; Στο όνομα του Χριστού ο Θεός έδειξε την αγάπη του προς τον πλησίον. Αυτοί που αγαπούν τον πλησίον, αυτοί βρίσκονται σε πραγματικό δεσμό με τον Θεό. Ζωή εν αγάπη είναι τρόπος ζωής. Και μέσα σε αυτόν τον τρόπο ζωής περιλαμβάνεται και ο σεβασμός της θρησκευτικότητας και της διαφορετικότητας των άλλων. Παράλληλα όμως πρέπει να σεβόμαστε και τα δικαιώματα του άλλου. Ακόμα ο καθένας μπορεί να εκτιμήσει και να διδαχθεί από ορισμένα θετικά σημεία

που υπάρχουν στον ιδιαίτερο τρόπο λατρείας του Θεού σε μία άλλη χριστιανική ομολογία ή ακόμα και άλλη θρησκεία.

Ένας χρυσός βιβλικός νόμος που αναφέρθηκε ήταν να κάνεις η ίδια αυτά που περιμένεις οι άλλοι να κάνουν για σένα. Έτσι βέβαια πχ. δεν θα πρέπει να αρνούμαστε το δικαίωμα των Μουσουλμάνων να λατρεύουν το Θεό τους σε τζαμιά σε χώρες της Ευρώπης, με την αντίστοιχη υποχρέωση όμως και εκείνοι να επιτρέπουν στους Χριστιανούς να λατρεύουν ελεύθερα τον Θεό σε ανάλογους δικούς τους χώρους.

Να είμαστε προσεχτικοί στις προκαταλήψεις που υπάρχουν εις βάρος διαφόρων ομολογιών ή θρησκειών.

Απο την άλλη όμως υπάρχουν τόσοι κοινοί σκοποί για όλες τις γυναίκες της Ευρώπης που η θρησκευτική τους τοποθέτηση δεν παίζει ρόλο. Υπάρχουν κοινά δικαιώματα των γυναικών που διεκδικούνται απο το σύνολο (πχ Ευρωπαϊκό Σύνταγμα) όπως:

- Ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στον επαγγελματικό τομέα, στους όρους εργασίας. Κάθε διάκριση μπορεί να θεωρηθεί προσβλητική για τη γυναίκα.
- Ίδια θέση ανδρών και γυναικών στην πολιτική.
- Δίωξη για σεξουαλική προσβολή στον χώρο

εργασίας.

- Προστασία της μητρότητας.
- Δίωξη της βίας και εμπορίας γυναικών.

Τι περιμένει όμως η Ευρώπη απο τις γυναίκες;

Ίσως κατά τη γνώμη μου την τήρηση της υπόσχεσης-δέσμευσης που αναφέρεται στην οικουμενική χάρτα να προσευχόμαστε ο ένας για τον άλλο και υπερ της χριστιανικής ενότητας. Η προσευχή πραγματικά μας φέρνει τον ένα πιο κοντά στον άλλον και βοηθάει στο να υπερπηδηθούν πολλά εμπόδια και διαφορές. Μπορούμε να καταβάλουμε απο κοινού προσπάθειες για την επίτευξη κοινών σκοπών.

Στην ερώτηση που τέθηκε τι σημαίνει για μας Οικουμενισμός μεταξύ άλλων δόθηκαν και οι εξής απαντήσεις:

- Το οικουμενικό πνεύμα βοηθάει στο χτίσιμο γεφυρών μεταξύ των χριστιανικών ομολογιών.
- Καλούμαστε όλες/οι να βάζουμε σε εφαρμογή τις χριστιανικές αρχές μέσα στην κοινωνία που ζούμε.

Λένα Καριπίδου, Darmstadt Γερμανίας

Όλα τα τεύχη του ΑΣΤΕΡΑ (από το 1999) διαθέσιμα
σε όλο τον κόσμο μέσω INTERNET

www.gec.gr/astir

Επικοινωνήστε μαζί μας μέσω e-mail: astir@gec.gr

Εμπιστεύομαι

Εμπιστεύομαι, εμπιστεύομαι
στην αγάπη του Ιησού
ναι, στο Λόγο σου εμπιστεύομαι
και στη δύναμη του Σταυρού.

Γλυκοχάραμα, σιγοπερπατώ
μ' αγκαλιάζει γαλήνης σιωπή
Σε δοξολογώ και προσεύχομαι
η Σκιά σου να μ' ακολουθεί
απ' τα λόγια σου παίρνω δύναμη
στην ψυχή μου παρηγοριά
λες "μη φοβηθείς" κι αναπαύομαι
σαν το Πνεύμα Σου με κυβερνά.

Στο μεσήμερο, κόσμος γύρω μου
μες στης γης τη βοή προχωρώ
μοναξιά, πόνος, θλίψη και δάκρυα
την παλάμη σου αναζητώ
τ' ολοκάθαρο, ζεστό βλέμμα Σου
μου υπόσχεσαι ουρανό
κι εγώ σαν παιδί πάντα χαίρομαι
στην αγάπη Σου και τραγουδώ.

Φτάνει λιόγερμα, κι εγώ βιάζομαι
στη γωνιά μας ναρθώ να σε βρω
και οι δυο μαζί να δειπνήσουμε
μ' "άγιο μάννα" "νερό ζωντανό"
να αγγίξει το Πνεύμα της Χάρης σου
της καρδιάς μου την κάθε χορδή
ν' απλωθεί η μελωδία της λύτρωσης
που ποθεί και διψά η ψυχή.

Έφη Αϊβαζίδου